

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 peti vrst do Din 2, do 100 vrst do Din 2.50, od 100 do 300 vrst do Din 3, večji inserati peti vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Zopet vso noč napadi na London

Nemška letala so izkoristila ugodno vreme ter so napadala London do poznega jutra
Ponovno je bilo napadeno tudi središče mesta

LONDON, 17. sept. s. (Reuter). Letalski napadi na London pretežno noč so trajali skoro 10 ur. Ob 3. zjutraj je bil sicer nenadoma dan znak, da je nevarnost letalskih napadov minila, potem ko so se dotlej od časa do časa ponavljali, toda že kmalu nato je bil drugi alarm, ki je potem trajal do poznega jutra.

Nemška letala so se za napade poslužila to noč ugodnega vremena. Oblaki so namreč ležali nizko nad Londonom, nad oblaki pa je sijala polna luna. Tako so nemška letala letela nad oblaki ter metala na slepo bombe na mnoge dele Londona. Mnogo bomb je padlo v bližini središča mesta in eksplozije so se primerile tudi v Westendu.

Protiletalsko topništvo je ustvarjalo zopet vso noč zaporni ogenj. Nebo je zarežalo od izstrelkov protiletalskih topov. Balonska zavora je bila v svoji noči izpopolnjevali obliki v polni uporabi, nočna lovska letala pa so skušala preprečiti nemškim letalom udeleževanje.

Kolikor je doslej znano, je napad zahteval to noč človeške žrtve tudi v središču Londona. Nekaj gasilec je bil ubit, ko je plezal po požaroglavni na požaroglavni na streho neke hiše in je v tem trenutku na ulici eksplodirala težka eksplozivna bomba.

Težka bomba je padla tudi samo 50 m od zasilnega zaklonišča, v katerem je bilo 200 ljudi. Hiša nad zakloniščem je bila popolnoma porušena, v zaklonišču pa ni bilo nihče niti ranjen. Mnogi Londončani so to noč prenočevali v postajah podzemeljske železnice globoko pod zemljo. Prišli so s seboj zasilne postelje, ki so jih postavili na peronih postaj.

Oddelki pomožnih gasilec in oddelki za zaščito pred letalskimi napadi so vso noč požrtvovalno in kljub vsem nevarnostim opravljali svoje delo.

V Westendu so bombe padle na ulico, v kateri je posebno mnogo velikih trgovin. Več trgovin je bilo poškodovanih in vsa ulica je bila davi polna zdrobljenega stekla. Bombe so zopet zadele neko bolnišnico, vendar pa ni bilo žrtev. Ena izmed bomb je uničila zgornje nadstropje velike trgovske hiše v Westendu, nemška letala pa so vrgla tudi več tempiranih bomb. Javni organi so takoj odredili evakuacijo vse okolice točk, kjer so padle take bombe.

Izven Londona so ponoči nemška letala napadla posebno srednjo Anglijo. Tu je bilo vrženih na neko mesto mnogo močno eksplozivnih in zažigalnih bomb. Več hiš je bilo razdejanih, toda človeških žrtev ni bilo.

Prekinjene oddaje radia

LONDON, 17. sept. s. (Ass. Press.). Mnogo angleških kratkovalovnih radijskih postaj je davi ponovno prekinilo svoje oddaje.

Včerašnji napadi

LONDON, 17. sept. s. (Reuter). Včerašnji dan je kljub štirim letalskim alarmom potekel v Londonu primeroma mirno. Nemška letala so samo pri četrtem alarmu v manjšem številu dosegla prestolnico in vrgla nekaj bomb na periferijo mesta. Pri prvih treh poskusih napadov so bila letala že v bližini obale odbita. Nemška letala so včeraj po večini operirala posamič ali v manjših skupinah.

Žrtve letalskih bitk

LONDON, 17. sept. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo je objavilo v snočnem komunicanju, da je bilo pri napadu nemških letal na London v noči na ponedeljek ubitih več ljudi nego prejšnje noči, toda ne toliko kakor v napadih prve dni preteklega tedna. Prav tako je objavilo letalsko ministrstvo, da so angleška lovska letala v noči na ponedeljek nad Londonom sestrelila dva nemška bombnika.

LONDON, 17. sept. s. Letalsko ministrstvo objavlja pregled nemških in angleških letalskih izgub o priliki nedeljskih spopadov. Nemci so v nedeljo izgubili 131 bombnikov, ki imajo posadko po 2 ali več moških in nadalnjih 54 enosedežnih letal. Razmerje izgub v primeri z angleškimi je 7:1 v prilog Anglije. Še mnogo neugodnejše je razmerje v pogledu letalcev. Nemci so izgubili pri nedeljskih bojih nad 500 letalcev, Angliji pa samo 13, tako da je razmerje 40:1. To razmerje je bilo dosegeno ob koncu prvega meseca nemških letalskih napadov, v katerem se je angleška letalska obramba kljub stalnim nemškim napadom silno okrepila.

LONDON, 17. sept. e. Neutrality opazovalci cenijo, da je bilo v teku zadnjih dni velike nemške letalske ofenzive v Londonu porušenih okrog 2.000 poslopj, okoli 3 tisoč hiš pa poškodovanih od bomb. Smatrajo, da ima širši London približno milijon poslopj.

Churchillova zahvala letalcem

LONDON, 17. sept. br. (Reuter). Min. predsednik Churchill je poslal letalskemu ministrstvu poslanico, v kateri izraža posebno priznanje in zahvalo angleškemu letalstvu in protiletalski obrambi za požrtvovalno udeleževanje ter izraža toplo čestit-

ke k izrednim uspehom, ki jih je doseglo v dosedanjih neenaki borbi.

Churchill pravi, da so v nedeljo angleški letalci skupno s českimi in poljskimi odbili tri močne sovražne napade in da so po vsej priliki zrušili 125 sovražnih bombnikov in 53 lovskih letal, dočim so sami v tej strahoviti borbi izgubili samo 25 letal. Ta sijajni rezultat, pravi Churchill, gre preko vseh naših pričakovanj in nam zbujajo polno zaupanje za bodočnost.

Kralj Jurij v vojnem ministrstvu

LONDON, 17. sept. s. (Reuter). Kralj Jurij je včeraj popoldne med letalskim alarmom zapustil Buckinghamsko palačo ter je posetil admiralteto. Tu sta ga pričakovala mornariški minister Alexander in prvi admiral Pound. Kralj si je ogledal tako zvano vojno dvorano, kjer sprejemajo brezlična poročila z vojnih ladij. Ponekdo je kralj posetil tudi še vojno ministrstvo.

Nemška poročila

Berlin, 17. sept. s. (DNB). Nemška letala so izvršila včeraj zopet več povračilnih napadov na Anglijo. Že zgodaj zjutraj so se dvignila k poletu proti Londonu. Pri tem je prišlo do več močnih letalskih bitk nad Anglijo. V Londonu je bil štirikrat letalski alarm. Značilno je, da tudi ojačanje protiletalske obrambe Londona in koncentracija vseh angleških lovskih letal okoli prestolnice nista mogla preprečiti operacij nemških letal.

Berlin, 17. sept. s. (DNB). Včerašnje nemško vojno poročilo navaja primeroma veliko število nemških letalskih izgub v operacijah nad Anglijo v nedeljo. Ob tej priliki je bilo namreč izgubljenih 42 nemških letal, v Londonu pa so hoteli to pravilno poročilo izbrabiti s tem, da so objavili fantastična in pretirana poročila o nemških izgubah. Tako je bilo iz Londona javljeno celo, da je bilo sestreljenih 185 nemških letal. V nemških krogih smatrajo, da je to preveliko.

Napadi na nemška oporišča

Angleški bombniki napadajo ponoči luke in oporišča, ki so strateške važnosti za nameravani nemški splošni napad

LONDON, 17. sept. s. (Reuter). Angleški bombniki koncentrirajo sedaj svoje nočne napade predvsem na luke in oporišča, ki bi mogla biti strateške važnosti za pričetek nemškega splošnega napada na Anglijo. Tako so tudi v noči na ponedeljek napadli predvsem luke v severni Franciji, Belgiji, Nizozemski in zapadni Nemčiji,

kakor tudi važna železniška križišča in vojaška skladišča v neposrednem zaledju. O teh napadih objavlja sedaj letalsko ministrstvo nekaj podrobnosti. Glavni napad je veljal zopet Anversu. Napad se je pričel ob 23.30 in je trajal tri ure. Angleški bombniki so napadali v zaporednih skupinah. Ob koncu napadov so opazili v do-

jo, da pomenijo taka poročila iz Londona taktično angleških uradnih krogov, ki bi zaradi velikih izgub, ki jih povzročajo nemška letala v Londonu, hoteli potolažiti prebivalstvo z navajanjem pretiranih »tevilok o nemških letalskih izgubah. V Berlinu naglašajo k temu z vsem poudarkom, da so bila nemška uradna poročila vedno točna, kakor se je to izkazalo v operacijah na Poljskem in na Norveškem in Franciji.

Göringov polet nad London

Berlin, 17. sept. s. (DNB). Državni maršal Göring, ki osebno vodi nemške letalske operacije proti Angliji, je v nedeljo zvečer sam poletel v nočnem poletu nad London. Poslužil se je za svoj polet novega nemškega bombnika tipa Junkers 88 in je letalo sam pilotiral. Spremljali sta njegovo letalo samo dve bojni letali, ki sta leteli levo in desno od maršalovega letala.

Po svoji vrnitvi v severno Francijo je izjavil državni maršal Göring naslednje: Veseli me, da sem razvil nemško letalstvo v tako močno orodje. Že na Poljskem, Norveškem in na zapadnem bojišču je igralo nemško letalstvo odločilno vlogo v vojaških operacijah in v borbi proti Angliji, bo izkazalo kot najboljši meč.

Ogromni izdatki za angleško obrambo

Berlin, 17. sept. s. (DNB). Po poročilih nevtiralnih opazovalcev v Londonu pomeni nova angleška taktika protiletalske obrambe, ki obstoji v zapornem streljanju protiletalskega topništva, veliko razsipanje denarja, ne da bi mogla ovirati nemških letal. Tako poročajo, da je bilo samo prvo noč, ko je pričelo protiletalsko topništvo v Londonu ustvarjati zaporni ogenj, izstreljenih za 3 milijone funtov (600 milijonov dinarjev) granat. Pri tem je treba upoštevati še škodo, ki jo povzroči neprestano streljanje na topovskih cevah in na drugem materialu.

V Berlinu smatrajo, da takih ogromnih izdatkov celo angleški imperij niti finančno niti materialno ne zmora.

Vojaška obveznost v Ameriki uveljavljena

Roosevelt je snoči podpisal zakon o splošni vojaški obveznosti nad 16 milijonov mož — Prvi obvezniki bodo vpoklicani sredi oktobra

WASHINGTON, 17. sept. e. (Reuter). Predsednik Roosevelt je snoči podpisal zakon o splošni vojaški obveznosti, ki je stopil s tem v veljavo. Prvi v zgodovini ima na ta način Amerika 16.5 milijona vojaških obveznikov v starosti od 21. do 35 let. To je po l. 1917, ko je Amerika napovedala Nemčiji vojno najvažnejši sklep v zgodovini Zedinjenih držav.

V zvezi s tem je Roosevelt izdal proklamacijo, v kateri pravi, da se bo pričelo novačenje 16. oktobra. Poleg te proklamacije je dal predsednik Roosevelt naslednjo izjavo:

Zedinjene države so sklenile, da uvedejo v mirnem času selektivno splošno vojaško obveznost, kar pomeni, da smo Američani odločili okrepiti svoje osnovno stališče o pomenu ameriškega državljanstva. Naše pojmovanje o demokratskih metodah, o zvezah in odgovornosti smo postavili na pravo mesto.

Nadalje pravi v svoji izjavi, da se morajo vsi ameriški državljani, ki so postali vojaški obvezniki, 16. oktobra pokoriti svoji vojaški dolžnosti.

Prvi vojaški kontingent ameriške vojske bo imel 75.000 mož, nadaljnji kontingenti pa 100.000 in 125.000 mož, tako da bo do 1. januarja 1941 pod orožjem 400.000 mož, do pomladi pa 900.000 mož. Poleg tega bo rekrutiranih še 36.000 črncev. Znano je tudi, da daje zakon Rooseveltu pooblastilo, da lahko v primeru potrebe za vojno rekvirira vse tovarne.

Willkiejevi očitki Rooseveltu

New York, 17. septembra. AA. (Reuter). Republikanski predsednik kandidat Wendell Willkie je imel volilni govor v Coffeyville v državi Kansas. Willkie je hudo na-

padal gospodarsko politiko predsednika Roosevelta. Rekel je, da je Roosevelt s svojo gospodarsko politiko znatno pomaagal ojačiti avtoritarne države in slabiti demokratske sile. Demokratske sile, v prvi vrsti pa Velika Britanija, je rekel Willkie so se bile tako rekoč že osvobodile najtežjih posledic velike svetovne gospodarske krize, ko je Roosevelt prav tedaj smatral za potrebno začeti s politično ofenzivo proti našemu gospodarskemu redu. Torpediral je svetovno gospodarsko in valutno konferenco v Londonu in s tem povzročil veliko škodo gospodarskemu delovanju zapadnih vlesil.

Po mnenju Willkieja je bila ne samo gospodarska politika Roosevelta, temveč tudi vse njegovo politično delo enako škodljivo in je posredno pripeljal do sedanje vojne. Willkie zamera Rooseveltu, da je s svojim posredovanjem omogočil monarkovski konferenci leta 1938. Mednarodna politika predsednika Roosevelta je bila usodna toliko bolj, ker ni imela niti nima stalno določene smeri. Roosevelt vodi našo zunanjo politiko kot človek, ki se zdi, da je izgubil zaupanje v moč in silo nekoga. Nato je Willkie trdil, da je Roosevelt s svojo politiko preloščil kakor pa ojačati položaj zapadnih evropskih vlesil. Willkie je mnenja, da je Roosevelt s svojo politiko omajal temeljna demokratska načela tudi v samih Zedinjenih državah. Ako boste s svojim glasovanjem tudi tretjič prišli na oblast Roosevelta in njegove politične prijatelje, je vzkliknil Willkie, boste vpeljali s svojimi lastnimi glasovi totalitarni sistem v Ameriko.

Nato je govoril Willkie o letalskih napadih na London, ne da bi izrecno izmenoval britansko prestolnico. Willkie pravi, da republikanci nikakor niso ravnodušni kakor Roosevelt napram dogodkom v svetu, vendar pa smatrajo, da se mora Ame-

kih ogromne požare. Angleška letala so vrgla na luko Anvers več ton eksplozivnih in več sto zažigalnih bomb. Nadalje so letala štiri ure ponavljala napade na Ostende, med tem ko so druge skupine napadle skladišča vojnega materiala v Boulogneu.

Močne formacije srednjih bombnikov so napadle Le Havre. Bombardirane so bile štiri velike transportne ladje v luki. Najmanjša ena od njih je bila zažgana. Naslednji napadi so veljali notranji luki. Trije glavni pomoli so bili zadeti.

Mnogo napadov je veljalo tudi nemškim ladjam ob obalah Severnega morja. Pri nizozemski luki Ijmuiden je ameriški bombnik tipa Hudson v strmoglavnem poletu napadel 5000-tonsko nemško ladjo in jo potopil. Isto letalo je nato s strojno obstrelevalo še neko nemško motorno torpedovko in neko stražno ladjo. Druga letala so napadla ladijski konvoj v bližini in so najmanj eno izmed ladij zadela. Ladja se je najbrž potopila. Pri Calaisu sta bili zadeti dve veliki nemški ladji. Na Labi pri Hamburgu je bila potopljena nemška cisternska ladja in poškodovana še neka druga ladja. Pri otoku Terschelling je bila zadeta neka nemška bojna ladja.

Po napadu na Berlin v noči na ponedeljek javlja letalsko ministrstvo, da so angleška letala bombardirala letališče Tempelhof, neko elektrarno in severozapadni del mesta.

New York, 17. sept. br. (CBS). Kakor javljajo razne ameriške novinske agencije, so bile pri včerašnjih napadih angleških letal vzdolž kanalske obale zadete mnoge nemške ladje, ki so pripravljene za glavni napad na Anglijo. V morju vzdolž obale so opazili na stotine trupel nemških vojakov, ki so bili skriti v sotorih na teh ladjah. Angleški letalski napadi na kanalske luke, ki so sedaj v posesti Nemcev, so se z uspehom nadaljevali ves dan kljub neugodnemu vremenu. Po zadnjih poročilih iz Dovra so južnozapadni vetrovi povzročili gosto meglo in deževje. Morje je razburkano ter so valovi zlasti ob obalah zelo visoki.

New York, 17. sept. s. (Reuter). »New York Times« piše o angleških letalskih ofenzivah proti nemškim vojaškim postojankam ob francoski obali, da se angleški napadi vrste kot za nočjo ter segajo od Norveške do Biskajskega zaliva. Čeprav ameriški novinarji nimajo možnosti, da bi si na mestu ogledali obseg povzročenih škod, ugotavlja »New York Times« na podlagi opazovanj z angleške obale, da morajo biti angleški napadi uspešni. Nadalje opozarja list, da sodelujejo pri napadih na nemške postojanke ob francoski obali tudi lahke edince angleške vojne mornarice, med tem ko je glavna sila angleških bojnih ladij zbrana na Severnem morju, da prepreči morebitni nemški poskus napada na An-

Hullov odgovor

Washington, 17. sept. br. (CBS). Zunanji minister Cordell Hull je včeraj odločno zavrnil trditve republikanskega predsedniškega kandidata Willkieja, češ, da je bil Roosevelt l. 1939. v telefonski zvezi s Hitlerjem ter da je nasvetoval monarkovski konferenci, ki je dovela do razkosa nja Češkoslovaške. Cordell Hull je izjavil, da je ta trditev docela neresnična in da le dokazuje, kako malo pozna Willkie dogodke zadnjih let. Res je nasprotno, da je bil Roosevelt takrat res v telefonski zvezi z Mussolinijem, kateremu pa ni nasvetoval monarkovske konference, marveč je predlagal, naj bi se v duhu Kelloggovega pakta sestale h konferenci vse zainteresirane države, da bi se sporazumno in na miren način uredili mednarodni spori. Ta predlog pa je bil zavrnjen in je prišlo do monarkovske konference brez vsakega sodelovanja Roosevelta, ki se je vselej zavzemal za pravično ureditev mednarodnih sporov.

Nova ameriška bojna ladja

Philadelphia, 17. sept. AA. (Reuter). Včeraj je bila spuščena v morje druga velika ameriška vojna ladja, ki ima 45 tisoč ton in ki je dobila ime »New York« mornariški minister Knox, ki je prisostvoval svečanosti, je izjavil, da se take ladje grade za obrambo človeških pravic.

Obrambna zveza med Ameriko in Avstralijo

Washington, 17. sept. s. (Reuter). Reuterjev dopisnik doznava, da so včerajšnja dolga posvetovanja med ameriškim zunanjim ministrom Hullom ter angleškim in avstralskim poslanikom veljala predvsem vprašanjem, ki se tičejo obrambe Avstralije, zlasti po japonski ekspanziji v Indokini. Govore tudi o možnosti, da bi Zedinjene države in Avstralija sklenile slično obrambno zvezo, kakršna obstoja med Zedinjenimi državami in Kanado.

Avstralske zaloge volne v Ameriki

London, 17. sept. s. (Reuter). Na podlagi osebnega sporočila iz Avstralske vlade 125 milijonov kilogramov volne, ki jo je kupila v Avstraliji in Novi Zelandiji, shranila v Zedinjenih državah.

Policijski ukrepi proti Nemcem v Ameriki

Washington, 17. sept. br. (Reuter). Ameriška policija je izvršila v nedeljo veliko racijo v nekem taborišču nemško-ameriške zveze. Policijski organi so v taborišču zaplenili ogromno množico propagandne literature in tudi nekaj orožja. Med drugim je bila zaplenjena puška z mikroskopskimi napravami za merjenje. Nekaj ameriških listov poroča, da so policijski organi osumili neke Nemce, da so sodevali pri sabotažni akciji v Herkulesovih tovarnah v Kenwilleu, kjer je zadnja katastrofa zahtevala 40 človeških žrtev in je bilo ranjenih nad 200 ljudi.

Ameriška pomoč

londonskemu prebivalstvu
New York, 17. sept. br. Ameriški listi objavljajo pozive za zbiranje prispevkov za pomoč londonskemu prebivalstvu, ki je zaradi nemških bombnih napadov na London ostalo brez strehe.

Mehiške simpatije za Anglijo

Mexico, 17. sept. j. (Reuter). Mehški delegat pri Društvu narodov Fabelo je imel v okviru proslave dneva mehiške neodvisnosti govor, v katerem se je energično zavzel za obnovev odnosov med Veliko Britanijo in mehiško republiko. Fabelo je naglasil, da je treba takoj imenovati poslanike, ki bodo poskrbeli za obnovev diplomatskih odnosov med obema državama. Vsaka diskusija o različnih mnenjih glede petrolejskega gospodarstva — je naglasil Fabelo — ki je dovela do sedanjega preloma, mora do nadaljnjega izostati. Sedaj je prišel prenetek, ki je primeren, da izkaže Mehika svoje simpatije oblegani Veliki Britaniji.

Prekoceanski poleti

Ottawa, 17. sept. s. (Reuter). Prekoceansko potniško letalo »Clair« je srečno pristalo pri Quebecu in bo nadaljevalo polet v New York.

Spori zaradi Indokine

Cungking, 17. sept. s. (Tass). Tu se trdovratno vzdržujejo vesti, da so Francozi že pristali na japonske zahteve glede Indokine. Zato so Kitajci delno že prekinili zeleznico zvezo z Indokino, guverner južne kitajske province pa je tudi napovedal, da bodo takoj prekinjene vse zveze z Indokino, čim bi se pričele japonske vojaške operacije v tej smeri.

New York, 17. sept. e. (Tass). Predsednik vlade države Siam je izjavil predstavnikom tiska, da so v teku pogajanja glede vrnitve prejšnjih siamskih pokrajin, ki so bile svojevčasno dodeljene francoski Indokini. S tem v zvezi je bila francoskemu poslaniku v Bangkoku izročena nota, ki pravi, da dotlej, dokler ne bo to teritorialno vprašanje rešeno, ne more biti ratificirana pred kratkim med Siamom in Francijo sklenjena pogodba o nenapadanjju.

Neprestano bombardiranje Čungkinga

Čungking, 17. sept. s. (Reuter). Včeraj so v štirih urah japonska letala štirikrat bombardirala Čungking. Tudi več drugih mest v bližini je bilo napadenih. Japonci so sedaj za svoje letalske napade spreminili taktiko. Medtem ko so prej napadale večje formacije, izvajajo napade sedaj manjše skupine letal, toda ti napadi se ne preneha ponavljajo.

Belgijska vlada likvidirala

Vichy, 17. sept. s. (Ass. Press). Belgijska vlada v emigraciji pod predstvom Pierlota je sklenila, da preneha s delovanjem. V navzočnosti ministrskega predsednika Pierlota in zunanjega ministra Spaaka je imela vlada svojo zadnjo sejo, na kateri je ministrski predsednik odvezal ministre njihove prislege.

Izredno zasedanje bolgarskega sobranja

Sofija, 17. sept. e. Po včerašnjem seji ministrskega sveta in avdienci predsednika vlade Filova pri kralju Borisu je bil poslan ukaz o sklicanju sobranja na izredno zasedanje 20. t. m., na katerem bo razpravljalo o bolgarsko-rumunskem sporazumu glede odstopa južne Dobruže. Zatrjujejo, da se bo neposredno po tem izrednem zasedanju pričelo redno zasedanje Sobranja.

Italijanske operacije na egiptskem ozemlju

Italijani prodirajo iz Libije dalje proti vzhodu, pri čemer pa jih napadajo angleška letala in tanki

Kairo, 17. sept. s. (Reuter). Zadnja poročila z libijske meje javljajo, da so italijanske čete večer prodirale dalje proti vzhodu, pri tem pa so pretrpele velike izgube zaradi napadov angleških bombnikov in vojske.

Kairo, 17. sept. s. (Ass. Press). Po sodbah ameriških opazovalcev se poslužujejo Angličani na libijski meji taktike, da puščajo sovražnika prodirati v »Deželo brez gospodarja«, ne da bi mu nudili večji odpor. Pri tem pa letala in tanki napadajo sovražne oddelke in jim prizadevajo čim večje izgube.

Kairo, 17. sept. s. (Reuter). Italijanske čete so doslej prodirale zapuščenemu puščavskemu ozemlju približno 40 km od libijske meje v notranjost Egipta. Italijanske enote prodirajo pod zaščito gostih rojev italijanskih letal.

Akcije angleškega letalstva

Kairo, 17. sept. s. (Reuter). Poveljništvo angleškega letalstva na Bliznjem vzhodu javlja v svojem dnevnišnem komunikatu, da se angleška letala v nedeljo posebno uspešno napadla italijanske postojanke med Sollumom in Bukbukom. Pri tem je bilo v letalskih bitkah sestreljenih najmanj šest italijanskih bombnikov, bržkone pa so bili uničeni še trije. Samo eno angleško letalo je bilo izgubljeno.

V nedeljo zvečer so angleška letala napadla pri Bukbuku velike oddelke italijanskih motornih vozil ter povzročila požare, ki so se videli 100 milj daleč.

Nadalje je bila napadena vzhodna od Bukbuka italijanska motorizirana kolona. Bombe so padle sredi med vozila in so povzročile več požarov.

Italijanska letala so napadla angleško vojaško letališče v Zapadni puščavi, pa niso povzročila škode.

Angleško uradno poročilo

Kairo, 17. sept. s. (Reuter). Poveljništvo angleške vojske na Bliznjem vzhodu je objavilo novo naslednje uradno poročilo o položaju ob libijsko-egiptski meji:

Cepprav se kaže, da se skuša glavna sovražna sila konsolidirati v okolici Solluma, so vendar močne oddelke italijanskih oklopni hvozi napredovale dalje ter je prišlo do hudih bojov z angleškimi prednimi stražami v okolici Bukbuka.

Bukbuk je 30 milj zapadno od Sidi Baranija.

Italijanski komentarji o dogodkih v Egiptu

Rim, 17. sept. s. (Col. B. C.). Včerajšnje italijansko vojno poročilo je prvič poročalo, da je italijanska vojska prestopila mejo Egipta. Ob tej priliki izjavljajo v merodajnih italijanskih krogih, da se je Italija morala odločiti za take vojaške ukrepe, ker ni mogla več dovoliti, da bi Anglija uporabljala Egipt kot oporišče za morebitne napade na Libijo ali Abesinijo. V italijanskih krogih pravijo tudi, da se Anglija v nasprotju z mednarodnimi zakoni poslužuje Šueškega prekopa izključno v svoje vojaške svrhe. Isti krogi naglašajo, da vojaške operacije italijanske vojske pri Egiptu nikakor ne pomenijo, da bi Italijani hoteli napasti egiptski narod, s katerim žele slej ko prej živeti v dobrih odnosih.

Rim, 17. sept. s. (DNB). Svojniti italijanski listi obširno komentirajo italijansko prodiranje v Egipt »Giornale d'Italia« pravi, da je bila s padcem Solluma osvojena prva angleška obrambna črta ob meji Cirenaike. Sedaj so se Angličani umaknili na drugo, še močnejšo obrambno črto, ki teče nekako pri Sidi Baraniju s Mersu Matruhom kot glavnim središčem. Listi tudi ugotavljajo, da so Italijani sedaj prav na vseh frontah v Vzhodni Africi pogнали Angličane s prednjih postojank.

V italijanskih merodajnih krogih pripominjajo k pričetku vojaških operacij v Egiptu, da italijanska vojska operira samo proti angleškim vojaškim posadkam, politični odnosi med Italijo in Egiptom pa se zaradi tega niso spremenili. Tudi vlada v italijanskih merodajnih krogih popolnoma razumevanje, da egiptska vlada ne more drugače postopati napram Angliji, nego se je to doslej godilo, prijateljska čustva Italije napram egiptskemu narodu pa ostajajo slej ko prej nespremenjena. Dejstvo, da so Angličani uporabljali Egipt za svoja vojaška oporišča, je priložilo Italijane, da so sami prešli k napadu.

Kralj Faruk poziva muslimane k molitvam

Kairo, 17. septembra. s. (Reuter). Kralj Faruk je naslovil na vse muslimane na svetu poslanico, da naj se združijo v molitvi za mir.

Šahovski turnir v Moskvi

Bondarevski še vedno vodi. Moskva, 17. sept. s. Svoji so bile igrane v velikem turnirju za šahovsko prvenstvo Rusije prekrajane partije. 15. partij je bilo dovršenih, le ena še ni odigrana. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Iz VI. kola: Makaganov je remiziral s Kotovom, Gerstenfeld z Ragozinom, Boleslavski pa s Smislovom. Partija Konstantinopolski-Leršev ni bila dokončana, ker je moral Leršev igrati odločno partijo z Lilienthalom.

Iz VII. kola: Boleslavski je zabeležil važno zmago nad Levenfišem. Keres je brez težav porazil Kotova. Partija Petrov — Rudakovski se je končala presenetljivo — remis. Petrov ni znal izrabiti svoje prednosti.

Iz VIII. kola: Botvinniku je uspelo v 63. potezi izsiliti remis proti Ragozinu. Kaže, da Ragozin ni najmočnejše igral. Imel je velike izgube na zmago. Tudi partiji Rudakovski — Stolberg in Smislov — Levenfiš sta končali remis.

Iz IX. kola: Najvažnejša je bila partija obeh rostovskih mojstrov Stolberga in Bondarevskega. Bondarevski je bil v končnici v prednosti, Stolbergu pa se je posrečilo doseči nenavadno pozicijo, v kateri je imel lovca proti dvema skakačema in kmetu. Bondarevski je kljub temu s spretnimi manevri v 93. potezi izsilil zmago. Boleslavski je zabeležil novo važno zmago nad Petrovim. Makaganov pa je premagal Gerstenfelda. Lilienthal je brez težav dobil odločno partijo z Lerševom. Keresu se ni posrečilo uveljaviti premoči figure proti Mikenasu in je partija končala remis. Tudi partija Levenfiš — Lisiclin je končala neodločno.

Stanje po IX. kolu, torej po manjši polovici turnirja, je sedaj naslednje: Bondarevski 7, Botvinnik, Makaganov po 6 in pol, Keres, Lilienthal 6, Smislov 5 in pol, Ragozin, Stolberg 5, Boleslavski, Dubinin in Mikenas 4 in pol, Leršev 4 (1), Petrov 4, Lisiclin 3 in pol, Konstantinopolski 3 (1), Levenfiš, Panov 3, Gerstenfeld, Kotov in Rudakovski 2 in pol.

Neporaženi so doslej Bondarevski, Makaganov, Smislov in Lilienthal. Danes je v turnirju prost dan. Prihodnje, 10. kolo, se igra jutri zvečer.

Borzna poročila

Curth, 17. septembra. Beograd 10, Pariz 9.85, London 16.75, New York 439, Milan 22.175, Madrid 40, Berlin 175.40.

Iz Celja

—c Sokolske župne kolektarke in in tekme v odbojki. V nedeljo 22. t. m. bo v Celju izbirna kolektarska dirka celjske sokolske župe. Proga bo dolga 25 km. Zbor vseh udeležencev bo ob 8. zjutraj na Glaziji. Župne tekme v odbojki bodo v nedeljo 22. t. m. na izirših Sokolskega društva Celja-matrice, na dvorišču mestne osnovne šole.

—c Poplava je minila. Vodovje Savinje, njenih pritokov Voglajne Sušnice in Ložnice ter Koprivnice se je v ponedeljek popoldne spet vrnilo v struge. Ker je Savinja pod Celjem regulirana, je voda hitro odtekala, poleg tega pa se je vreme v ponedeljek popoldne zjasnilo, tako da je voda naglo upadla.

—c Usoden pade s koleca. V soboto je padla 24letna delavka Ana Rancizkova z Lave pri Celju s koleca in si zlomila levo roko v ramenu. Ponesrečenka se zdravi v celjski bolnici.

—c V celjski bolnici je umrla v nedeljo 69letna posestnica Marija Goltnikova iz Kokarja pri Retici ob Savinji.

—c Maksimiranje cen drv za kurjavo v Celju. Mestno poglavarstvo v Celju je došlo za področje mestne občine celj. ke naslednje najvišje tržne cene za prostorni meter drv vključno poslovni davek na razkladalni postaji v Celju za proizvajalca in trgovca z drvi na drobno proti takojšnjemu plačilu: Bukove in gabrove cepanice I. vrste 1 prostorni meter 112.50 din (sežen 450 din), II. vrste 110 (440), III. vrste 94 (376), okroglice (panji) in sečnice 76 (304), drva iz drugega lesa (mešane cepanice in obilice) 66 (264), cerova drva 96 (384), hrastova drva 90 (360), jesenova drva 86 (344), jelševa drva 84 (336), borova drva 80 (320), lipova drva 72 (288), topolova in vrbova drva 62 (248). Za bukove in gabrove cepanice, okroglice (panje) in sečnice ter za drva iz drugega lesa (mešane cepanice in obilice), ki se kupijo franko skladišče trgovca, se računa za prostorni meter 15 din več. Maksimalna cena za 100 kg žaganih bukovih cepanic I. vrste znaša 30 din, II. vrste 28 din, za 100 kg žaganih in sekanih cepanic I. vrste 32 din, II. vrste 3 din, za 100 kg mehkih žaganih drv 24 din, za 100 kg odpadkov našaganih drv (mešanih trdih in mehkih) 22 din. Kupcu na dom postavljena drva no trgovcu je treba računati prevozne stroške po medsebojnem dogovoru, medtem ko proizvajalcu drv ne priteče nobena odškodnina za prevoz drv v mestu Celju. Posebej se sme računati pribitek zaradi obročnih plačil drv, ki na mesec ne sme biti večji od 1% kupne vsote, ki lo kupec še dolguje za drva. Kdor se bo pregrešil proti tej odločbi, bo na podlagi čl. 8. uredbe o kontroli

nice in obilice), ki se kupijo franko skladišče trgovca, se računa za prostorni meter 15 din več. Maksimalna cena za 100 kg žaganih bukovih cepanic I. vrste znaša 30 din, II. vrste 28 din, za 100 kg žaganih in sekanih cepanic I. vrste 32 din, II. vrste 3 din, za 100 kg mehkih žaganih drv 24 din, za 100 kg odpadkov našaganih drv (mešanih trdih in mehkih) 22 din. Kupcu na dom postavljena drva no trgovcu je treba računati prevozne stroške po medsebojnem dogovoru, medtem ko proizvajalcu drv ne priteče nobena odškodnina za prevoz drv v mestu Celju. Posebej se sme računati pribitek zaradi obročnih plačil drv, ki na mesec ne sme biti večji od 1% kupne vsote, ki lo kupec še dolguje za drva. Kdor se bo pregrešil proti tej odločbi, bo na podlagi čl. 8. uredbe o kontroli

cen v mali prodaji kaznovan z zaporom do 30 dni in denarno kaznijo do 5.000 din.

Bolezni

KOLEDAR

Danes: Torek, 17. septembra: Lambert, Hildegarda

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Kraljica tropskih noči

Kino Sloga: Margareta proti trem

Kino Union: Srčni utripi

Kino Moste: Dovolj mi je žena

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, Trnkoczy ded., Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

Kje je krivda, da nas tlači draginja

Protidraginjska akcija ne more imeti uspeha, pravijo trgovci, če se omejuje le na industrijske izdelke, ne pa tudi na živila

Ljubljana, 17. septembra. Kje je krivda? To je vprašanje, ki nam je vsem v mislih v teh težkih dneh. Kdo je kriv, da cene naraščajo in da široki sloji je omagujejo pod bremenom draginje. Kolikor glav, toliko odgovorov na to vprašanje. Vsi pa vemo in na svoji koži občutimo, da v tako težkem in nevarnem vzdušju, ki ga ustvarja draginja pri nas v zadnjem času, ne moremo več živeti in da so nujno potrebni ukrepi za vzpostavitev vsaj znosnih razmer. Vseposvods iščemo že krivce, a najti jih ne moremo. Drug na drugega valimo krivdo, a kriv ni nihče. A bo le potrebno, da pridemo stvari do dna, in sicer takoj. Prizadeti so proizvajalci, trgovci in potrošniki.

Na vprašanje »Kje je krivda?« odgovarja »Trgovski list« v zadnji številki takole: »Velika podražitev živil, zlasti moke in kruha, je povzročila naravno silno nezadovoljstvo širokih potrošniških množic. Sedaj se je našel majhen ventil za to nezadovoljstvo, in sicer v strogih ukrepih proti onim trgovcem, ki so nakupili prevelike zaloge moke, a kljub svojim velikim zalogam moke niso hoteli prodajati. Značilno je, da se ta ventil s posebno udarnostjo v publiciteto uporablja baš na Hrvaškem. Niti najmanj ne mislimo braniti teh hrčkov iz spekulantskega sveta, vendar pa je treba zavoljo objektivnosti dostaviti, da niso edini krivci sedanjega stanja. To se vidi tudi po tem, da se kljub zaplombi vseh teh nakupljenih zalog splošno stanje vendarle ni zboljšalo. S tem pa seveda ne rečemo, da naj bi se ustavila akcija proti onim, ki neupravičeno zadržujejo blago trgu in potrošnji.

Toda nered na trgu se ni začel šele v zadnjem času, temveč traja že dolgo in enaka akcija kot sedaj je bila upravičena že davno. Niso pa blaga zadrževali le posredniki, temveč tudi proizvajalci in energična ter pravočasna akcija proti njim bi nas najbrže obvarovala pred večino današnjih težav. Toda proti proizvajalcem se ni nikdar nastopilo.

Nasprotno, dala se jim je pri cenah absolutna prostost. Za vse je veljala protidraginjska uredba, le za agrarne proizvajalce ne, in za namerake se jim je znižala še zemljarina. In tu je izvir vsa zla, ker tu je vzrok, da so cene najvažnejšim živilom neprestano rastle in da je dosegla bela mo-

ka 9 din, torej ceno, ki je za široke potrošniške sloje nezmogljiva. Tu je glavni vzrok sedanjega krize glede prehrane prebivalstva in če bo ta visoka cena ostala, morajo iti navzgor vse plače in mezde, kar pa mora povzročiti tudi splošen dvig cen. Kriza se bo na ta način še poostрила.

Pravila prehrana prebivalstva je vprašanje, ki zadeva prav vse. V normalnih časih to vprašanje ne povzroča posebnih težav, temveč pa v tako izrednih časih ko danes. To vidimo tudi iz dosedaj izdanih predpisov, ki so se morali v zadnjem času spremeniti skoraj vsak mesec. To dokazuje, da se od vsega početka vse vprašanje ni pravilno zagrabilo in da oni, ki so se lotili tega dela, niso bili kos svojih nalogi. Logično bi zato bilo, da bi pritegnili k reševanju tega problema vse, ki imajo v svojem poklicu opravka s tem vprašanjem. Na nujnost skupnega reševanja tega vprašanja se je tudi vedno opozarjalo v javnosti, nazivlje temu pa do tega sodelovanja nikdar ni prišlo in ga tudi še danes ni. Tudi tu je eden razlogov, da je vprašanje ljudske prehrane stopilo v tako akutni stadij in da se morajo sedaj najemati velikanška posoja, da se reši vsaj vprašanje nabave potrebnih živil. In to v času, ko ima Prizad mon-pol rakupa, ko bi moral Prizad že davno to vprašanje rešiti.

Se vedno pa ni rešeno vprašanje razdelitve olaga, ker je jasno, da je sedanja cena živil previsoka. Ljudje ne zaslužijo toliko, da bi mogli plačevati moko po 9 din, mast po 25 din, krompir po 2 din itd. Za pravilno rešitev ljudske aprovizacije je neizogibno potrebno, da se sedanje previsoke cene znižajo.

Neznanost je, da bi vse prebivalstvo moralo trpeti pomanjkanje. Le agrarni proizvajalci bi smeli imeti neomejeno konjunkturo. Razumemo v polni meri težaven položaj kmetovalca, zlasti onega z malo zemlje, toda tudi ta je bolj potrošnik ko pa producent. Slovenija, a ne samo Slovenija, temveč tudi druge banovine, celo žitorodne, morajo kupovati žito ne le za mestno in industrijsko prebivalstvo, temveč tudi za kmetosko prebivalstvo. Koruza za pasivne kraje je šla v Slovenijo na deželo, ne pa v mesta.

Cisto nemogoče je, da bi mogla imeti kakršna koli protidraginjska akcija uspeh, če se omejuje le na industrijske izdelke, ne

pa tudi na živila, oziroma če se izvršuje le proti posrednikom blaga, ne pa tudi proti proizvajalcem. Sedanje stanje to posebno jasno izpričuje. Sedaj so cene moke določene do podrobnosti in posredniki ne morejo nič več zaslužiti kakor jim je dovoljeno. (Zaradi višjih dnevnic in drugih davkov pa bi morali zaslužiti prav za prav več. Toda to je mimogrede) Čeprav pa je zaslužek tako v podrobnostih določen, vendar krize ni konec, ker pač ta ne izvira iz posredovalnega posla, temveč iz previsokih cen in ker se v tem pogledu nič ne ukrene. Tu je glavna krivda!

Tak je odgovor iz trgovskih krogov na vprašanje o krivdi za visoke cene in draginjo. Kmetijska zbornica pa je v nedeljo sprejela resolucijo, v kateri poudarja, da ni kmetijski stan tisti, ki povzroča draginjo. Odgovorni činitelji naj z energičnimi ukrepi nereda v preskrbi takoj odpravijo, iztrebijo in zatro špekulacijo ter sistematično uredijo pravično razdelitev razpoložljivih živilskih potrebščin. Dvig cen kmetijskih pridelkov, od katerih živi naš kmet, zaostaja za dvigom cen potrebščinam, ki jih mora kupovati, ne glede na to, da je kupna moč kmetijskih pridelkov izredno nizka in v nobenem sorazmerju z industrijskimi izdelki. Če se bodo maksimirale cene potrebščinam, ki jih kmet prodaja, se morajo istočasno maksimirati tudi potrebščine, ki jih mora kmet kupovati.

Ako bi navedli še mnenje potrošnikov glede krivde za draginjo, bi dobili zopet drugačen odgovor. Vsi odgovori skupaj kažejo, da se vrtimo v začaranem krogu, ako iščemo krivce za draginjo vsak s svojega stališča, za svojo korist. Prav to dejstvo pa dokazuje nedvomno, da je vprašanje prehrane prebivalstva tako vprašanje, ki se ne more reševati delno in polovičarsko, temveč, če hočete, totalno, to se pravi takole, da se vsem prizadetim, torej proizvajalcem, posredovalcem in potrošnikom omejoči špekulacija, izkoriščanje in pridobivanje koristi iz škodo drugega. Toda s tem, da kričimo zdaj o veržništvu in valimo vsvo krivdo na tako zvane in razmeroma redke verzike, samo dokazujemo, da ne znamo prijeti problema od prave strani. Vprašanje preskrbe prebivalstva z živilskimi potrebščinami in pobijanja draginje je prvenstveno upravno vprašanje. In tu je treba pričeti s sanacijo!

Naše gledališče

DRAMA

Sobota, 21.: Romeo in Julija. Otvoritevna predstava. Premiera. Premierski abonma.

Nedelja, 22.: Romeo in Julija. Izven.

Ponedeljek, 23.: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Premiera. Premierski abonma.

Torek, 24.: zaprto.

Sreda, 25.: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Red sredi.

Četrtek, 26.: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Red četrtek.

Petek, 27.: zaprto.

★
Dramska sezona se bo začela 21. septembra. Za premierski abonma bodo uprizarili Shakespearevo tragedijo v petih dejanjih »Romeo in Julija« v režiji dr. Bratka Krefta in inscenaciji inž. arh. E. Franza. Delo v novem mojstrskem prevodu Otona Župančiča, ki bo izvršeno v letošnji repertoar, je ena izmed najbolj poetičnih Shakespearevih umetnin. Jezikovno, oblikovno in vsebinsko izvrstno enakovredni prevod je nov dokaz o nedosegljivi prevajalski sil Otona Župančiča. Delo »Romeo in Julija« bo dalo kot uvodna predstava sezoni posebno močan in slovesen poudarek. Vlogo ROMEA bo igral Jan, vlogo JULIJE pa bosta izmenoma igrali Vida Juvanov in Levarjeva. Otvoritevno predstavo bo odigrala Juvanov.

Naslednja predstava letošnjega repertoarja bo Cankarjeva farsa »Pohujšanje v dolini šentflorjanske« v režiji prof. Šesta. Zanimljivost te predstave bo nastop gospe Santicove v vlogi Jacinte. Vlogo Petra bo igral Jan, župana Cesar, v vlogi Zlodeja pa bo nastopil Petek, ki šteje za kreacijo med vstop najpomembnejše odrske stvaritve. V ostalih vlogah je zaposlen večji del moškega in ženskega ansambla. Premiera bo v ponedeljek za premierski abonma.

OPERA

Sreda, 25.: Fidelio. Otvoritevna predstava. Premiera. Premierski abonma.

Četrtek, 26.: zaprto.

Petek, 27.: zaprto.

Sobota, 28.: Grof Luksemburški. Opereta. Premiera. Premierski abonma.

★

Uvodna predstava v operno sezono se bo vršila v sredo 25. t. m. Uprizorili bodo Beethovnovno opero »Fidelio« pod muzikalnim vodstvom dr. Švara in v režiji šef režiserja Cirila Debevea. Glavno žensko partijo bo pela novooangliširana članica Tea Labodeva, ki jo pozna naše občinstvo po njenih nastopih kot Santuzza v »Cavallerie rusticana« in kot »Tosca«. Z obema gostovanjema je dokazala mnogo obetajoče pevke in lepe igralske kvalitete.

Prva opereta, ki jo bo uprizarila v letošnji sezoni naša opera, bo znano klasično delo »Grof Luksemburški«. Direktorja opere si je naredila nalogo, da bo nudil

la občinstvu samo prvovrstna operetna dela z opernimi močmi v glavnih partijah. »Grof Luksemburški« je muzikalno, kakor tudi po libretu opereta visokih kvalitete, v kateri bosta velik dogodek pevca glavnih partij, ga. Sonja Ivančičeva v partiji Angele ter Franci kot grof Luksemburški. Po velikem uspehu v vlogi Lucije Lammermoorske je uprava angažirala go. Ivančičevo za letošnjo sezono.

Kamnik v filmu

Drevi boste imeli priliko videti v kinu uspešno sokolsko prireditel

Kamniški Sokol je imel letos 1. septembra svoj javni telovadni nastop. Prvič je bil na lastnem telovadišču. Razumljivo, da je sprito tega za letošnjo prireditel vladalo še prav posebno veliko zanimanje. Ves Kamnik je bil na nogah, prihiti pa so tudi naši vrli Sokoli od blizu in daleč, da se skupno s kamniškimi Sokoli radujejo nad doseženimi uspehi. Seveda so pri taki prireditvi v prvi vrsti prišli na račun naši fotomateriji. Br. Miloš Kramar in Valter Stuzzi pa sta vsa prireditel še filma. Vsake zase, tako da bomo lahko videli v filmu skoro ves Kamnik. Filmati sta pričela že sprejem na kolodvoru in sta nato filmaletu tudi spredel ter telovadni nastop. Razen letošnjih dveh filmov bosta predvajala tudi še film o lanskem sokolskem nastopu in pa zabavni film s samimi znanimi obrazi. Obeta se nam torej zopet lep, zabaven večer.

Sokolsko društvo Kamnik čuti tudi ob tej priliki prijetno dolžnost, da se vsem, ki so pripomogli do lepega materialnega in moralnega uspeha, najiskrenejše zahvali. Hvala lepa br. Kramarju in Stuzziju, ki sta lepo prireditel otela pozabljenju in dala filma na razpolago Sokolskemu društvu Kamnik. Drevi ob 8. bodo filmi predvajani v kinu. Prilite, da še enkrat vidite eno največjih prireditel v Kamniku!

Tatvine in vlomi

Ljubljana, 17. septembra.

Brivski pomočnik Martin Zdošek se je v nedeljo pomudil v nekem vinotoku na Jegličevi cesti, pred odhodom pa je opazil, da mu je tat odnesel aktovko, v kateri so bile štiri britve, dva stroja za striženje las in nekaj drugega brivskega orodja v skupni vrednosti 1000 din. Zasedovanje tatu je ostalo brezuspešno.

Iz pritličnega stanovanja v novi hiši v Mahničevi ulici je nekdo ukradel inž. Josipu Levstiku par nizkih rjavih moždih čevljev, svetlosiv možki suknjič in zlato zapetno možko uro. Tat je oškodoval inž. Levstika za okrog 1500 din. Vincenc Kveder iz okolice Celja je postal žrtev držnega župarja. V tramvaju mu je bila ukradena listnjava z okrog 1000 din ter legiti-macija.

V stanovanju Stanka Straška na Sv. Petra cesti 85 se je vtihotapil oni dan tat, ki je odprl omaro in ukradel iz nje 1400

din. Tudi v stanovanje Josipa Šinkovca v Brankovi ulici se je spizal tat in odnesel medtem ko Šinkovci niso bili doma novo zimsko suknjo svetlosive barve, srebrno možko uro znanke »Omega«, srebrno verzičico, par možkih in par ženskih gozjarjev ter par nizkih moždih čevljev. Šinkovci so oškodovani za nad 3200 din.

Iz barake stavbnega podjetja inž. Tomaziča na dvorišču v Murnikovli ulici je bilo delavcem pokradene več obleke, več parov čevljev in nekaj drugih predmetov v skupni vrednosti 1000 din.

Iz avtomobila, ki je stal pred kavarnom Keršič v Frankopanski ulici, je nekdo ukradel Ivanu Zdravcu rjavo zimsko suknjo s svetlo podlogo in vštitem monogramom ZJ, vredno 1000 din. Štefanija Banak pa je prijavila, da ji je bil ukraden iz kopalnice internega oddelka v javni bolnici zlat prstan z rdečim kamnom, ki ima vgrajevano letnico in monogram: »18 III 20 XI 89«. Hanakova je oškodovana za 600 din.

Poziv celjskemu prebivalstvu

Celje, 17. septembra. Predstojništvo mestne policije v Celju poziva vse prebivalstvo, da prijavi vsakogar, ki bi se pregrešil proti uredbi o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije s tem, da bi zahteval za življenjske potrebščine pretirano visoke cene, zlasti za meso, moko, mast in slanino. Prebivalstvo naj prijavi tudi vsakogar, ki kupiči blago v špekulativne namene ter s tem povzroča nedopustno povišanje cen in pomanjkanje blaga. Borba proti špekulantom z živilijskimi potrebščinami je težavna, če ne sodeluje aktivno vse prebivalstvo. Zato naj vsakdo prijavi krivce kriminalnemu oddelku celjske policije, ki bo vsak prijavljeni primer takoj preiskal.

8 filmskega platna

— Kino Union: Srčni utripi. Po vsebini je ta francoski film nekakšna lahka senzacionalna kozerija o dekletu iz poboljševalnice, ki je pobeignila ter padlo vroke zločinca, ki je imel »strokovno« šolo za žeparje. Ljubezen, je dekle končno spravila na pošteno pot. Danielle Darieux je v filmu to dekle. Videli smo jo v podobnih vlogah že večkrat, ko dela nepričke s svojjo navadnostjo in bistrostjo, a vedno znova nas očara s svojo ljubeznijo in neizumetničeno igro. Film je mojstrovina zaradi izvršene, skrbne in do potankosti dograne režije in zaradi sugestivne igre glavnih in vseh epizodnih igralcev in igralk.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Težkoče v prehrani okupirane Transilvanije

Budimpešta, 17. sept. s. (Tass). Madžarski listi poročajo, da je v zasedenem delu Transilvanije polčjaz glede prehrane prebivalstva zelo težak. V Clujju so Rumuni izpraznili pred odhodom vse zaloge pšenice in moke. Min. predsednik grof Teleki je dospel v Cluj, da sam vodi posvetovalna glede prehrane prebivalstva. Prometne težave povzročajo pri preskrbi velike ovire.</

Film omamljive lepote —

M.G.M. film

Ne zamudite! Danes ob 16., 19. in 21. uri

KINO MATICA — tel. 22-41

ljubavna romanca z najidealnejšim ljubavnim parom Hollywooda

Robert Taylor in Hedy Lamarr: KRALJICA TROPSKIH NOČI

Prof. Šantel o Riku Debenjaku

čigar razstava z zanimivimi in lepimi deli je bila v nedeljo otvorjena v Jakopičevem paviljonu

Ljubljana, 17. septembra V nedeljo je profesor Saša Šantel ob navzočnosti lepega števila gostov in zastopnikov otvoril v Jakopičevem paviljonu razstavo del bojnega slikarja Rika Debenjaka. Pozdravil je vse navzoče zlasti pa zastopnike, med katerimi so bili prof. dr. Hadži za univerzo, prof. Mole za mestno občino, upravniki Narodne galerije Ivan Zorman, ravnatelj opere Vilko Umkar, pesnik prof. Vojislav Mole in drugi. Častno so bili zastopniki člani Društva slovenskih likovnih umetnikov, ki je razstavo priredilo, ter člani drugih umetniških klubov, tako Lade in Kluba neodvisnih. Pozdravil je tudi razstavljalceve rojake tam od Soče.

Prof. Saša Šantel

Prof. Šantel je v svojem otvoritvenem govoru o čital Debenjakovo umetniško prizadevanje. Med drugim je izjavil:

Društvo slovenskih likovnih umetnikov vas je povabilo k otvoritvi te prezimne razstave, ki jo je priredilo v počastitev umetniškega dela mladega slovenskega slikarja Rika Debenjaka. Iskreno me veseli, da ste se našemu vabilu odzvali v tako lepem številu, čeprav vam je bilo ime tega

slovenskega umetnika doslej neznano. Zelo vam priporočam, da se s tem društvom doseglo moralno zadoščenje za svoj morda nekoliko nenavaden korak. Saj je slovenskih umetnikov že mnogo in ponosni smo, da štejemo med naše članstvo, ki je že prekoračilo število 70, elito naših ustvarjalcev v likovni umetnosti. A vendar nismo priredili nobenemu izmed njih posebnih razstav.

Zakaj smo napravili izjemo pri umetniku, ki je naši javnosti ostal do danes skoraj neznan?

Zunanji povod temu našemu koraku je pač žalostna usoda našega razstavljalca. Saj ga je sredi dela napadla huda bolezen in podvrčel se je moral nevarni operaciji. S prireditvijo te razstave smo obojemu rovarišu hoteli predvsem pokazati svoje tovariško čustvovanje in obenem svoje priznanje. To nam je bilo toliko lažje, ker smo prepričani, da se očituje v delih Rika Debenjaka globoka umetniška duša, polna hrepenja po napredovanju in izpopolnjevanju.

Riko Debenjak se osebno te razstave ne more udeležiti, ker je prikovan na bolniško posteljo. A iz njegovih odličnih in tako mnogovrstnih del, ki si jih boste ogledali, boste spoznali umetnika, ki je ustvarjal svoje umetnine v polnem zdravju. V teh slikah ne bi nihče zaslužil bolnika, pač pa umetnika, ki v prekipeljavosti mladeniški moči išče lepote in umetniškega izražanja lepote.

Riko Debenjak je tekla zibelka ob šumeh valovih modrosti Soče v romantičnem starem Kanalu. Po dovršeni srednji šoli — absolviral je realno v Ljubljani — se je 7 let učil slikanja na beograjski umetniški akademiji. L. 1937 je tam priredil svojo prvo kolektivno razstavo, ki je imela izreden moralen in gneten uspeh. Prodaj je kar 28 svojih del in je denar porabil za nadaljnjo umetniško izobrazbo v Parizu. Tu je pa ubral druga pota, kakor jih ubere večina mladih umetnikov. Ni se namreč slepo udal posnemanju ene izmed novih slikarskih struj, ampak je iskal učitelje v največjih umetniških šolskih, italijanske in nizozemske klasične. Neumorno je študiral dela Murilla, Velasqueza, Giordana in Tiziana. Navduševala ga je Veronesova monumentalnost in vzljubil je Van Dyckovo barvno popolnost. Pri tem ni pozabljal po-

glabljeti se v delo francoskih impresionistov, ki so mu bili — kakor vidimo zlasti na njegovih zadnjih krajinskih slikah — oboževani vzori.

Ta način študija se kajpada odraža na delih tega iskalca, ki jih ne označuje zunanja stilska enotnost, pač pa enako hrepenenje po umetniški dognanosti in enako globoka čustvenost.

V delih vsakega umetnika se zrcali najresničnejša stran njegove notranjosti. Iz del Rika Debenjaka odseva duša, polna plemenitega idealizma, ki ne pozna drugega zakona, kot zakon lepote.

Riko Debenjak

Bolni umetnik se dobro zaveda, da vse, kar je razstavljeno, še ni do kraja dognano. Za ljubljansko umetnost ljubeče občinstvo pomeni razstava vsakega pomembno spremembo. Nihče ne more odrekati mlademu umetniku pravilnosti njegovega prepričanja, da more le poglabitev v dognanja največjih likovnih ustvarjalcev roditi dovolj obširno in temeljito slikarsko znanje. Če se po tej začetni poti razvije v umetnika posebnosti osebnosti in njegovega dela, bo njegova umetnost postavljena na najtrdnjši temelj.

Naj bi žarki Debenjakove umetnosti zasijali v srca kar največjega števila obiskovalcev in naj bi pomagali preganjati skrbi današnjih težkih časov!

Košaki v boju proti pijancem in razgrajacem

Najbolj žalostno je, da tudi ženske tekmujejo v pijančevanju z moškimi

Maribor, 16. septembra Orožniška postaja Košaki pri Mariboru je v petek jutraj priselila vse pristojne oblasti kar s celo kopico prijav zoper pijance in razgrajace, ki so jih patrola v teh dneh zalotila širom svojega obsežnega rajona. V vseh teh prijavih gre v glavnem o pijančevanju na račun kaljenja javnega miru in zoper družabni red dostojnega življenja — da zaenkrat se ne raziskujemo tudi javno, če ni vse to pijančevanje baš letošnji kritični jesen sad z nekega drugega drevesa. Čudno je namreč, da so skoro vsi ti pijanci (tudi po ostalih krajih marib. okrožja) naenkrat postali tako predzrni »aufbiksar-

jii, da s tem izzivjem napadajo že tudi posamezne orožniške patrle, ali pa (po gostilnah) druge mirne goste, od katerih zahtevajo zastojnjo pijačo in ki jih naravnost izzivajo na pretep. In značilno je iz teh pojavov nadalje tudi to, da se vsi ti prej tako korajžni pijanci potem, ko jih zgrabi roka pravice, malodušno izgovarjajo na popolno pijanost, zaradi katere da se niti ne zavedajo, kaj so v svoji pijanosti govorili ali sicer napačnega počeli.

Najbolj žalostno iz teh pojavov pa je, da tudi ženske te tekmujejo v pijančevanju z moškimi in da so baš take ženske v posledicah še vedno bolj nevarne kot so moški, ker s svojim nedostojnim vedenjem povzročajo ogabna javna pohujšanja, doma pa rušijo zadnje temelje družinskega življenja. Zato je skrajni čas, da pristojne oblasti pokrenejo vse, kar je na podlagi naših zakonov sploh mogoče, da se briga in dostikrat tudi velika osebna porzgovornost našega orožništva ojači sodelovanjem tudi drugih činiteljev, ki prihajajo posebno na deželi v poštev, to je v prvi vrsti cerkev in naša narodna šola. — K prijavi orožnikov v Košakih pa se še povrnemo.

... za sokolskim praporom

Proslava 30 letnice litijskega Sokola Lahkoatletске tekme — Javen telovadni nastop

Litija, 16. septembra Včerajšnja nedelja je bila posvečena proslavi 30letnice obstoja našega Sokola. Uvod v sokolski praznik so bile tekme, ki so se pričele že prejšnjo nedeljo in so se včeraj dopolnile nadaljevala. Zunanji gostje in so prišli k nam že z dopoldanskimi vlaki in so odhiteli na sporno igrišče v svačevstvo hosto, kjer se je zbirala sokolska mladina.

Ob 9. je bil zbor telovadcev, nakar so otvorili sokolski praznik z dviganjem državne zastave, potem se je pa sokolstvo poklonilo našemu državnemu simbolu. Po pozdravnih besedah društvenega načelnika br. Jožeta Boršiča so se pričele lahkoatletске tekme, ki so trajale preko polnočja.

Pestrenemu programu je prisostvovala tudi velika množica občinstva. Sokoli so tekmovali v skoku v višino, v teku na 60, 100 in na 1000 m. Metali so kroglo in kopje. Člani in moški naraščaj so skakali v daljino, članice pa so tekmovala z vajami v metu žoge s pentljo. Člani in moški naraščaj so tekmovali še v troskoku. Pestrost programa je dvignilo še tekmovalje v metu granate, v teku z bremenom in v teku čez zapreke. Sledila so tekmovalja še v drugih panogah. Namen dopoldanskih tekem je bil, da so naši telovadci in sokolski sportniki pomerili svoje moči s člani sosednjih sokolskih društev.

Z vlakom ob 12.30 so prispeli sokolski bratje iz spodnjega Zasavja in s trboveljsko sokolsko godbo pod vodstvom kapelnika br. Rudija Dolničarja. Iz gornjega Zasavja in ljubljanske strani pa so prišli gostje z obema popoldanskima vlakoma. Vsa ta pisana množica se je zbrala pred

Sokolskim domom, kjer so se uvrstili za pohod na telovadišče. Skozi slavalok pred litijskim Sokolskim domom in s pozdravnim napisom »Zdravo!« je krenila množica preko mostu v svačevstvo hosto.

Najprej so se zbrali na telovadišču vsi pripadniki sokolstva v krogih, nakar je pozdravil domačine in goste starešina brat Lajovic Franc, ki je v lepih besedah podal pregled dosedanjega dela in naše bodoče načrte. Pozdrave ljubljanske sokolske župe je izrekel župni tajnik br. Stane Flegar. Podrtalet je napredek litijskega Sokola, ki je bil matica sokolskega dela tudi za sosednjo šmartno, Poljsnik, Kresnice in Vače. Izrekel je tudi priznanje litijskim telovadcem, ki izdajajo lastno društveno glasilo.

Lep je bil pogled na številno sokolsko množico, ki je ob blizu in daleč prihiteh k našemu slavlju. Zagorjani, Sokol Ljubljana II in druge edince so prišle s praporci. Mnogo smo opazili tudi Kamničanov, ki so se priložnosti zadržali litijskim Sokolom za nedavni obisk ob priliki njihovega društvenega nastopa.

V spomin na današnji jubilej sta bila naš članski in naraščajski prapor okrašen s spominskimi trakovi in državnih barvah in z zlato vezanim posvetilom. Po svečanem delu se je začela telovadba. Najprecej je nastopila ženska deca z ljubimi prostimi vajami, ki jih je navedbala načelnica s. Mara Rupnikova. Za njimi so nastopili s prostimi vajami še drugi oddelki. Program je dvignila tudi orodna telovadba in sportne panoge.

Med telovadnim programom se je začelo kisati vreme. Dež je začel motiti i telovadce i gledalce, pa so nastopajoči pogum-

no ostali na telovadišču in tako pristili tudi gledalce, da so ostali na svojih mestih. Pozneje pa se je vili tak dež, da je bil dnevni načelnik br. Boršič prisiljen prekiniti telovadni nastop in ga predčasno zaključiti. S prapori in godbo na čelu se je napotila sokolska družina v Sokolski dom, kjer se je razvila prijetna družabna zabava. V premoru so bile razdeljene zmagovalec diplome.

Naš nastop je posrečeno združil sokolski nastop s tekmi v odbojki in v lahkoatletskem tekmovalju.

Sokolska Litija je dala množici gostov in naših članov dokaz, da vneto sledi Tyrševim naukom. Pohod Sokolov so burno pozdravljali na poti v Litijo in potem na telovadišče.

Z novimi pobudami koraka naše društvo novemu delu in novim ciljem naproti.

Lepa akademija straziškega Sokola

V nedeljo zvečer je bila v Sokolskem domu v Strazišču vsakoletna akademija, ki je ponovno potrdila, da se dá s pridnostjo in vztrajnostjo tudi na vasi doseči v telovadbi zavidna višina. Vse točke so bile dobro naštudirane in so bile na akademiji tudi temu primerno izvajane. Vse točke so bile namreč skladno in lepo izvajane. Škoda da je bila prireditev zaradi slabega vremena prenešana v dvorano, kajti pri mnogih točkah je bilo za izvajanje v zaprtem prostoru preveč nastopajočih in tako vaje niso prišle do zaželenega učinka. Dasi so vsi oddelki zelo dobro izvajali svoje točke, pa je treba še posebno pohvaliti naraščajnice, ki so tako na grede kakor z vajami svojo nalogo izredno dobro izvedle in je bilo splošno odobravanje gledalcev upravičeno. Ljubka sta bila nastopa ženske dece s punčkami, medtem ko je višja ženska deca vaje z obroči izvedla tudi v drugih odzihih, zlasti v skladnosti in finesah, prav dobro. Članice in člani so izvajali proste vaje zelo dobro, viden napredek so dosegli vsi člani, ki so nastopili z izredno težavnimi vajami. Vse točke so bile na splošno zelo dobro predvajane. Razumljivo je, da je prišlo tudi do napač, ki pa se pripetijo tudi na najboljših odrih. Občinstvo je vse nastopajoč skupine vedno in vedno aklamiralo in jim priznalo trud, ki gotovo ni bil majhen, saj je treba upoštevati tegobe sedanjega časa, ki so gotovo zelo močno udarile prav članstvo straziškega Sokola, ki je v veliki meri odvisno od dela v tekstilni industriji. Žal da ni posetilo lepe prireditve več občinstva, kar bi telovadci vsekakor zaželeli.

4 leta se bo pokoril

Celje, 13. septembra

Na praznik 15. avgusta zvečer se je pojavila pred hišo posestnice Katarine Strnadove v Veterniku pri Kozjem neznana gluhomena ženska. Po videzu cizanka. Ko jo je Strnadova opazila, je naročila 30letnemu posestnikovemu sinu Janezu Moškoni u iste yasi, naj odstrani neznano žensko izred hiše. Moškoni, ki je bil vinjen, je stopil k neznanki in jo vprašal, kdo je in česa želi. Ženska sa seveda ni razumela in mu tudi ni mogla odgovoriti. Moškoni jo je začel klofutati in odganjati od hiše. Nato je pograbil krepelo in udaril z njim žensko večkrat po glavi. Ženska se je zgrudila, potem pa se je začela plaziti po tleh od hiše. Med plazenjem je vsa krvava in onemogla zdrknila v apneni jamo. Moškoni pa to ni bilo dovolj. Ko je ženska ležala v

jami, to je še enkrat nekatkrat udaril s krepelom po glavi. Nesrečnica je v jami izdihnila. Ko so jo izlekli iz jame, je Moškoni sunil truplo po strmini. Mrtva ženska je oblezala na trati.

Orožništvo je prijaviilo Moškona zaradi umora. Obdukcija trupla pa je pokazala, da je imela neznanka hudo srčno hibo. Imela je zlomljenih več reber in poškodbe na glavi in rzkah. Te poškodbe same no sebi niso bile smrtno, njihova posledica pa je bila, da je ženska umrla vsled otrpnenja srca.

Janez Moškoni se je moral danes zagovarjati pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča zaradi uboja. Bil je obsojen na 4 leta robije in izgubo častnih pravic za dobo 2 let.

Nove slovenske skladbe

Ljubljana, 17. septembra Nedavno je izšla zanimiva zbirka klavirskih skladb priznanega skladatelja Slavka Osterca pod naslovom »Six petits morceaux pour piano« v založbi mladinskega pevskega zbora »Vilhare« na Rakeku. Obsega šest skladb: Andante, Allegretto, Transquillo, Tempo di Valse, Andantino in Largo; vse so grajene v smislu sodobne kompozicijske arhitektonike. Posebno izstopa v njih melodični moment, ki uveljavlja zajetne, mirno in dosledno razvijajoče se ter pristržno učinkujoče melodije. Podobno moram reči tudi o harmoniki, ki je prijetna, čisto svojstveno do-

Z jadralne šole na Zlatiboru

Zlatiborski jadralni tereni ne zaostajajo dosti za bloškimi

Ljubljana, 17. septembra Jadralni center na Zlatiboru prav gotovo zasluži, da ga prištevamo med najaktivnejše jadralne šole v naši državi. Kakor vsa leta od svoje ustanovitve, tako je tudi v letošnjem letu s sigurnimi koraki pihitelo naproti vidnim uspehom. Skrita v gostih borovih gozdovih v središču Zlatiborskih hribov, leži jadralna šola, podobna ulju. Že dva meseca delajo tu mladi jadranci od ranega jutra pa do poznega večera, s polno kapaciteto, brez prestopa. Raziskujejo nove jadralne terene in letaliva dneva v dan se porajajo novi in novi jadranci, bodoci branilci in čuvarji jugoslovanskega neba. Pet let delnih uspehov je bilo potreba, da je šola prišla sploh do tega, da bi mogla upati na pomembnejšo sezono in uspehe. V teh petih letih je bilo zamenjanih nebroj idealnih možnosti; mnogo časa je stvar prodirala v isti neuspešni smeri. Šele danes, ko je prišlo spoznanje, koliko je bilo v teh letih zamujenega, so odločujoči faktorji spoznali vrednost in sijajno zmožnost zlatiborskih pobočij, o katerih je bilo mnenje, da odgovarjajo edinele za šolanje in dosego »A« in »B« izpita.

Pokazalo pa se je prav v zadnjem času, da je to mnenje povsem napačno, ter da obstoja velika možnost položiti tudi »C« izpit, odnosno je mogoče daljše jadranje ravno na pobočjih Zlatibora. Prejšnje mnenje je pač temeljilo le na nekaterih površnih eksperimentih. Torej končno je le prišel čas, ko moremo ugotoviti, da zlatiborski tereni ne zaostajajo dosti za bloškimi.

V času letošnjega delovanja je jadralna šola na Zlatiboru izločala 120 jadralcev, ki so položili prve tri jadralne izpite, nekaj pa jih je celo doseglo pogoje za »Uradni C« in za »Srebrni C« izpit. Ti rezultati dokazujejo, da je Zlatibor prav tako zmožen dosežati jadranje, ki trajajo po več ur. V to svrhu so jadranci raziskali terene na Crnom Vrhu, kjer so našli ob tej priliki pobočje, ki nudi jadralcem zaradi svoje dolžine in višine mnogo prilike za daljinske polete. Velike mase kumulusov se skoraj vsak dan zelo nizko nad tem pobočjem vlačijo čez pokrajino in dajejo priliko izkušnim jadralskim pilotom za doseg pomembnejših rezultatov.

Šolanje se na Zlatiboru vrši s pomočjo starta z gurno in z avtovlekom. Iz raznih tehničnih ovir je pa šolanje v avtovleku, v letošnji sezoni moralo odpasti, vendar pa jadralni naraščaj zaradi tega ni bil oziroma ne čuti nikake ovire, ker se je sicer delovanje šole na drug način močno povečalo.

Letiči park jadralne šole na Zlatiboru je v letošnji sezoni dokaj številen in popoln. V šoli se sedaj nahaja skupno 21 jadralskih letal, od katerih jih je 11 solskih in 7 to tipa »Zögling«, 2 domače konstrukcije »Vrabec« in 1 poljsko »Vronac« (drugo letalo »Vronac« je še v gradnji, ter bo stavljeno v promet tokom tega meseca). Za jadranje samo pa imajo na razpolago 10 letal in sicer 5 poljskih konstrukcij »Salamander« ter 3 nemške konstrukcije »Grunau Baby II. a«, ki jih štejemo med velezmogljna jadralska letala ter dalje še dve domači konstrukciji »Musa Sedeljica OS3«.

Moderniteta in velika šolska zgradba zadovoljuje potrebe jadralne šole. Tudi hangar je prostorn in velik, tako da so vsa našeta letala varno shranjena v njem. Pod takimi pogoji je pač lahko delati, medtem ko je naša jadralska šola na Blokah že od nekdanj morala biti navajena skromnejših prilik.

Poglejmo še, kako je z novo odkritim jadralskim terenom, ki služi za polaganje »C« izpitov. Ta teren se imenuje Torkin in se nahaja 7 km oddaljen od zlatiborske jadralske šole. V resnici je ta teren zelo idealno pobočje, ki je dolgo nekaj manj od dveh kilometrov in s svoje severne strani močno porasel s borovimi gozdovi. Pobočje samo je visoko okrog 700 m, tako da, nudi jadralcem dovolj prilike za daljše jadranje, poleg tega pa je jadranje ob njem skoraj neutrudljivo vsled tega, ker je letalec prisiljen leteti daleč proč od njega, torej brez nevarnosti, ter je poleg tega zelo dolgo, tako da se pri jadralskih zaokretnih jadralske skoraj nič ne utruji. To pobočje je skoraj najidealnejše pobočje v naši državi, zato je upati, da bodo v doboe padli tu novi državni jadralski rekordi, seveda le v toliko, v kolikor bodo v tem popustili naši bloški jadranci. Je pa malo upanja, da bi letošnji bloški rekord bil že v tej sezoni potočen od jadralcev na Zlatiboru, pač pa si naši brezmotorni na tihem predčujejo svoje bodoče uspehe v novi jadralski sezoni.

miselna in kot podlaga nasproti vodilni liniji poudlinih skladb docela smiselna ter estetski enotno zaključena. Prav posebej je Osterca modan v skladbah koralnega značaja, ki zvenijo pri vsej umirjenosti notranje razgibanosti in s svojo harmonično tipiko zelo privlačujejo poslušalca. Tako je skladatelj v navedenem ciklu izrecno naglasil vsebinsko stran zlasti v nekaterih skladbah in ustvaril mične otroške skladbice, ki jih bodo z lahkoto zmagovali že začetniki, saj so tehnično vse enostavne in zato dostopne. Na letošnjih produkcijah Glasbene Matice so nekatere izmed njih že z uspehom izvajali nastopajoči gojenci. Pričujoča zbirka pomenja lep donesek naši mladinski klavirski literaturi.

Razen navedene zbirke pa je Osterca izdal še mešani zbor »Cveti oči bežega« na besedilo Toneta Seliskarja. Ze besedilo samo je lepo, globoko dojetno in izraženo. Njemu odgovarjajoče je skladatelj ustvaril tudi glasbo: težki, pogosto se spreminjajoči ritmi, neprestano rastoča in padajoča dinamika, izrazita melodična in svojevrsne, močne harmonije — vse to označuje navedeni zbor. V tehničen pogledu je skladba pisana mešano diatonično-kromatično s prevladovanjem diatoničnega; glasovi so v posameznosti in v celoti enostavno izpeljani in tvorijo nekomplikirane linije. Tako pevcem ne bo skladba povzročala posebnih težav in se je bo bržkone z zanimanjem in uspehom lotil marsikateri zbor. Tehnično in vsebinski dobro izvedena bo nedvomno izzvala močan učinek tako zavoljo besedila, kakor zavoljo glasbe, saj predstavlja omenjeni zbor eno najboljših in najlepših Ostercevih zbornskih skladb. ed.—

Največje zanimanje pa posvečajo naši jadranci krogi vsekakor mladencem, ki so se pričele z veliko vnamo udeleževati v sinjem sportu. Medtem ko večina deklet preživlja svoje počitnice na obalah našega Jadrana, ali v planinah ali letoviščih, obstoja že vse poletje tekmujejo s svojimi hma skupina mladenc, ki hrabro in neumorno prenašajo napore in užitke, ki jim jih nudi jadrno letalstvo. Letijo hrabro in v vsakem pogledu tekmujejo s svojimi možskimi tovariši in moramo pri tem poudariti, da so mnogo obetajoče, in celo mnogo poslušnejše, delavnejše in tovariske kakor pa jadranci. Močno se sicer razlikujejo med seboj, tako po starosti, po izobrazbi in poklicu, vendar jih pa je jadrno letalstvo povežalo v skupino ki je nerazdružljiva in liči na kopico mravelj, ki od ranega jutra pa v pozno noč ne prekinjajo svojih marljivih rok v brezdelju. Vsa ta mlada dekleta so članice Akademiskega aerokluba v Beogradu, ter so marljivo delovale že v pretečeni zimi v klubski delavnici.

Vse te mlade jadralko, med katerimi sta dve celo že poročeni, so letelo dobro in imajo njih učitelji prav zadovoljivo mnenje o njih. Ta delovna skupina je pokazala, da se v zadnjem času tudi naš ženski svet vedno bolj in bolj začinja zanimati za jadrno oziroma sploh letalstvo. Javno je, da je treba s te strani pripomoči, da se vezbanje in izpopolnjevanje teh mladih jadralskih letalk čim bolj podpre in se jim obenem omogoči da v čim večjem številu vstopijo v jadralske skupine in centre. Čeprav v naših jadralskih šolah vlada skoraj vojaška disciplina, so mlade jadralske letalke z resnostjo in veliko ljubeznijo spoznale svoje dolžnosti, ki jih vse skoraj bolj poslušno in točno kakor njih močni možki tovariši. Ta agilna ženska letalska skupnica naj bo vzgled vsem tistim mladim dekletom, ki čutijo kolikaj ljubezni do letalstva, a še prav posebno do sinjega sporta.

Upati je, da bodo tudi naše hrabre Slovenke postale prav kmalu tekmeči svojim beograjskim kolegicam.

Zapostavljene Moste

Ljubljana, 17. septembra V »Slovenec« smo brali zahtvo, ki so jo poslali banski upravi vaščani iz Bokrač v občini Pečarovi v Prekmurju, ker jim je uređila hudournik.

Tudi mi, prebivalci Most bi se radi zahvalili mestni občini Ljubljani za tramvaj, a kaj, ko bo šel le do karmeličanskega samostana na Selu. Če se že zaradi podtega obrežja ne more speljati naprej, se naj spelje vsaj do Gasilskega doma. Saj Močan, mestni občini ljubljanski itak le dajemo. Za aerodrom dobivamo po 25 par za m², medtem ko trije posestniki, ki niso hoteli podpisati te tako rekoč prisilne pogodbe, dobivajo po 50 par za m². Prav tako je mestna občina ljubljanska plačevala veleposestnici Paumgartnerjevi za enako zemljišče po 50 par za m². To razliko, ki se ponavlja že 8 let, naj da mestna občina ljubljanska na razpolago. Maloželjni družbi, pa bo šel tramvaj do mestne meje z našim lastnim denarjem kot gre na Rakovniku in v Dravljah, kjer celo prekorači mestno mejo. Tudi Vič je bil tako srečen, da so speljali tramvaj do srede bivše vasi. Kot nekdanj Št. Jakob, tako si sedaj Moste s pravico laste naslov ljubljanske Pepelice. Prav tako se tudi cesta dnevno čisti le do konca salezijskega zavoda.

Prizadeti

Š A H

IZ CENTRALNEGA ŠAH. KLUBA

Drevi bo ČSK otvoril jesensko šahovsko sezono s prvenstvenim braturnimjem ob 20. v klubski sobi »Zvezde«. Letos so na mesečnih braturnihjig zmagali: v januarju Sorli in Puc, v februarju Sorli, v aprilu Puc, v maju Germek, juniju mojster Furlan, v juliju Furlan in v avgustu Furlan.

V teku je zelo zanimiv tromatch med najmlajšimi klubovimi prvorazrednimi igralci Arriglerjem, Germekom in Pucem. Odlično je začel Arrigler ml., ki po drugem kolu vodi s 3 točkami. Posamezni rezultati so naslednji: 1. kolo Puc—Germek 1:0, Arrigler—Puc 1:0, Germek—Arrigler 1:0. Drugo kolo: Puc—Arrigler 0:1, Arrigler—Germek 1:0.

Centralni šahovski klub bo v kratkem razpisal splošni kvalifikacijski turnir, začetek oktobra pa za prvorazredne igralce pokalni turnir.

Najnovejši francoski vefilm Srčni utripi (Battement de Coeur)

VESELA ZETEV. — Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri vesela in zabavna dunajska komedija z Gusti
MARGARETA PROTI TREM Huber in Hans Holtom
V ostalih vlogah: Theo
Lingen, Hermann Thimig, Rihard Romanovsky. — KINO SLOGA, tel. 27-30.

DNEVNE VESTI

— **Važna konferenca Delavške zbornice.** Jutri dopoldne bo v sejni sobi Delavske zbornice v Ljubljani konferenca predstavnikov registriranih strokovnih organizacij, na kateri se bo razpravljalo o gosodanjih ukrepih za pobijanje draginje in spekulacij ter njih uspehi, o ukrepih, ki naj se uvedejo za območje dravske banovine, da se prepreči nadaljnji porast draginje in spravijo cene najvažnejših življenjskih potrebščin na višino, ki bo zmogljiva tudi za nižje in srednje sloje ter končno o potrebi intervencij občin, sreskih načelstev in banovine, s katerimi naj se zagotove zadostne količine živil in kuriva. Konferenca se prične ob 10.

— **Nadziranje izvoza drv.** Ravnateljstvo za zunanjo trgovino je razposlalo novo okrožnico v zvezi z nadziranjem izvoza drv. Izvozna potrdila za izvoz jelovih drv za celozelo ter žagarskih odpadkov se bodo dajala samo tistim izvoznikom, ki imajo neizkoriščena potrdila za zavarovanje valute, izdana po Narodni banki za te vrste lesa. Izvozniki morajo obenem s prošnjo za izvoz teh vrst lesa poslati ravnateljstvu tudi originalna neizkoriščena potrdila za zavarovanje valute. Potrdila jim bodo vrnjena obenem z izvoznim potrdilom ravnateljstva.

— **Državna in samoupravna trošarina iz osnove skupnega davka.** Davčni oddelek v finančnem ministristvu je izdal pojasnilo, da se skupni davek na trošarinske predmete plačuje istočasno s državno trošarino in v celoti po določbah veljavnih za plačevanje državne trošarine. Skupni davek plača tisti, ki plača državno trošarino. V davčno osnovo skupnega davka ni torej vsteta državna in samoupravna trošarina samo za tisto prometno fazo blaga, po kateri nastane davčna obveznost za plačilo skupnega davka. V davčno osnovo skupnega davka za trošarinskih predmetov ne spada državna in samoupravna trošarina, ki se plača istočasno s skupnim davkom in se ne more izvesti pri sledenjih prometnih fazah.

ZOBOZDRAVNIK
dr. Čerček
Gajeva ul. 10 — Tel. 44-33
zpet ordinira.

— **Novi vagoni za naše železnice.** Tovarna vagonov v Slavenskem Brodu dobiva skoraj vsak dan nova naročila. Prometno ministristvo si je zagotovilo 54.000.000 din kredita za gradnjo prometnih naprav in sredstev. Večji del naročil dobi tovarna v Slavenskem Brodu. Tako Brod ne bo imel več nezaposlenih delavcev. Čim bodo izdelane naročene lokomotive, začne tovarna izdelovati 250 novih železniških vagonov.

— **Nad en milijon din za nemške šole v Jugoslaviji.** V Novem Sadu izhajajoči »Deutsches Volksblatt« poroča, da se nabiralna akcija za nemški šole v Jugoslaviji nadaljuje z velikim uspehom in da je vrgla že nad en milijon din. Denar se zbira med Nemci, živimi v Jugoslaviji.

— **Pisna se izgublja.** V nedeljo ob 19.15 je bilo oddano v Celju našemu uredništvu namenjeno pismo. Danes je že torek, pa pisma še vedno nismo prejeli. Postni upravi bi bili hvaležni, če bi se zanimala za usodo tega pisma in sploh, če bi napravila v tem pogledu red, ker imamo s pismu iz Maribora in Celja neprestano nevednosti, katerih ne moremo razumeti.

— **Izlet na Veliko planino priredi Slovensko planinsko društvo.** Srednje društvo v Ljubljani, v nedeljo 6. oktobra, iz Ljubljane odpelje poseben avtobus ob 6.30 izpred evangejske cerkve, in sleer do Črne, od koder vodi razgledna pot mimo Podkrajnika čez Malo planino na Veliko planino in traja dve uri. Z Velike planine imajo izletniki možnost za vzpon na Konč'a in sctop čez Presedaj. Sctop z Velike planine pa bo čez Dol v Dom v Kamniški Bistrici, dve in pol ure pešhoke. Ob 19. odpelje avtobus s Kopic blizu Doma v Kamniški Bistrici nazaj v Ljubljano. Prijave sprejema društvena pisarna SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4/L.

— **Preskrba dravske banovine z žitom in moko.** Zbornica za IOI poroča: »Pri zad« je dobil za dravsko banovino kontingent 1000 vagonov žita in moke, da bi se za dobo intenzivnejšega prometa moglo prebivalstvo Slovenije v zadostni meri oskrbeti s krušno moko. Priporočila se zato vsem trgovcem, trgovskim milinom in drugim ustanovam, da nemudoma kupijo za svoje potrebe v okviru tega kontingenta žito odnosno moko. Opozoriti morajo pri tem svoje dobavitelje, da zaprosijo »Pri zad« za odobritev izvoza kupljenega blaga v dravsko banovino.

— **Obveščaj se vsi imetelji delne rumenskih petrolejskih družb,** ki so v Jugoslaviji, da je rok za žigosanje delnic potekal ob 12. oktobra 1940.

— **Izvoz svežih jabolk v Nemčijo.** Cena za nepakirana namizna jabotka, določena na 25 nemških mark, za slabša jabotka 18 in za jabotka za mošt 10 mark franko jugoslovensko nemška meja za 100 kg neto z odplačili 150 marke za 100 kg neto franko madžarsko-nemška meja se morajo zaračunavati nemškimi kupcem za vse blago, ki gre v nemško carinsko področje po 24. septembru. Prodajalci se morajo torej z nemškimi kupci že vnapre dogovoriti glede pravice zaračunavanja zvišanih cen, če se uvozo carinjenje izvrši po 24. septembru. Izvozniki se morajo posebej pogoditi glede tega določila, pristojne nemške oblasti bodo pa izdajale uvoznikom dovoljenja za nakazila razlike, če bo potrebno plačilo dvakrat. O tem razpisila Prizad izvoznikom okrožnice v dveh izvodih in vsak izvoznik mora en izvod vrniti P. izadu s podpisano izjavo, da je okrožnico sprejel in da jo smatra za obvezno. Dokler tega ne stori, nima pravice izvažati v Nemčijo svežih nepakiranih jabolk.

je v nepričakovani meri zadovoljili vse obiskovalce, ki soglašajo, da je film odličen in da Danielle Darieux še v nobenem filmu ni bila tako očarljiva. — Kot dodatek predvajamo odlično koncertno risano šalo

— **»Jugobruna« se preseli v Jagodino.** Iz severozapadnih krajev države se selijo v jugovzhodne velike industrije, ker so tam pogojni ugodnejši. V Jagodino se je preselilo že več velikih industrijskih podjetij. Zdaj je odobrena v Jagodini ustanovitev Jagodinske tekstilne industrije d. d., ki je prav za prav preseljena velika tekstilna industrija »Jugobruna« iz Kranja. Jagodinska občina gre industriji na podjetjem v vsakem pogledu na roko.

— **Vpisovanje v trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«.** Ljubljana, Domobranska cesta 15 (telef. 43-82) za Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti se vrši še ta teden, ker je zaradi naknadnih prijaviteljev še en oedelek. (—)

— **Izvoz kmetijskih pridelkov iz Vojvodine v Nemčijo.** Centralna zveza nemških kmetijskih združenj organizacija »Agraria« je imela v nedeljo v Novem Sadu obični zbor. Iz poročil je razvidno, da število združenj neprestano narašča. Lani je imela Zveza 181 združenj in 19.112.500 din združenega kapitala. V Nemčijo je izvozila lani 3000 vagonov pšenice in 1.400 vagonov koruze v skupni vrednosti 62,5 milijona. Poleg tega pa 26 vagonov semenske detelje in lucerne, 194 vagonov prediva in 144 vagonov raznih drugih poljskih pridelkov v skupni vrednosti 114.500.000 din.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo delno oblačno, zmerno hladno vreme. Včeraj je deževalo v Mariboru, Zagrebu, Beogradu, Sarajevu, na Visu, v Splitu, Kumboru in Dubrovniku. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 23, v Kumboru 22, v Dubrovniku 21, v Zagrebu in na Rabu 19, v Sarajevu in na Visu 18, v Ljubljani 17,4, v Beogradu 16, v Mariboru 12. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763,8, temperatura je znašala 10,2.

— **Dva poskušena samomorila.** Iz Kranja so sredi prejeljali v splošno bolnico 19letno pevčico v kavarni »Union« Greto M., ki je v obupu izpila večjo količino lizola. Komaj so kranjski reševalci oddali dekle v bolnico in se vrili domov, pa so morali po 23letnega Antona B., ki se je v obupu ustrelil s samokresom v glavo. Tudi njega so prepeljali v bolnico v Ljubljano.

— **Nesreče.** Strojnik Albert Jurkovič iz Ljubljane se je s močnim kolosom domov, pa je na spolzki cesti padel in se precej poškodoval na glavi. Z motorja je padel tudi 26letni posestnik Feliks Turk iz Staroga trga pri Ložu in si zlomil desno. — Delavca Alojza Ogorela, stanujočega v Delavskem domu na Gosposvetski cesti, je včeraj podrl na Bielewsovi cesti neznan avtomobilist. Ogorelec je dobil poškodbe na glavi in po životu. V Zigmarihu pa je padel s kolosa 13letni posestnikov sin Ivan Pogorelec in se poškodoval na rokah in nogah.

— **Zrtev električnega teka.** Strašne smrti je umrl v nedeljo 13letni pastirček Jelenko Vukojevič iz Gračanice. Splezal je na drog električnega voda Kreka. Dobil je kramor ga je gnala radovednost. Dotaknil se je pa žice in močan električni tok ga je hipoma ubil. Vse ožgan in mrtev je padel na tla, kjer so ga našli starši.

— **Samomor.** Na progi Gračanica-Karanovac je v nedeljo zjutraj vlak povozil trgovca iz Gračanice Hazima Terzića. Terzić je odšel v nedeljo zvečer iz kavarne na železniški trti ter tam legel na trtnice. Ker je bila megla, ga vlakovodja ni opazil in tako ga je vlak povozil.

— **Divji lovec ustrelil gozdarja.** Blizu Subotice je neki divji lovec ustrelil gozdarja Lazarja Košiča, očeta šestih otrok. Košič in mestni gozdar Marijanov sta odšla v nedeljo popoldne kupovat koruzo. Peljala sta se s kmečkim vozom, spremljala sta ju Košičeva sinova Nikolaj in Dimitrije. Blizu gozda za mestom so zašli strela. Košič in Marijanov sta stopila z voza, da bi pogledala, kdo strelja. Košič je bil brez orožja. Njegov sin Dimitrije je splezal na drevo, da bi videl, kam je odšel oče. In videl je, kako je divji lovec ustrelil njegovega očeta v glavo in v prsi. Se trikrat se je prestopil nesrečnež, potem po se je mrtev zgrudil. Sin se je pogljal za divjim lovcom, ki je pa pobegnil.

— **Uboj v kavarni.** V kavarni na Mišici pri Sarajevu je bil v nedeljo zvečer ubit 35letni uslužbenec ilidžanske občine Danilo Milidrag. Njegov brat Nikola je prišel okrog 10. zvečer v kavarno, kjer je našel brata mrtvega na tleh. Nihče izmed navzočih ni vedel povedati, kdo ga je ubil. Orožniki so aretirali enaest osumljencev.

— **V vlaknu sta bila okradena.** Profesora Jovanka Svetković iz Zemuna je prijavila, da ji je žepar ukradel na vzhodni v vlak z Gorenjskega do Ljubljane denarnico z 800 din in železniški vojni listek. Med vožnjo od Maribora do Ljubljane pa je tat ukradel trgovcu Alojziju Bratinu aktovko z raznimi dokumenti.

Iz Ljubljane

— **Iz Narodno gledališče v Ljubljani opozarja,** da bo zaključilo sprejemanje abonmentov za tekočo sezono dne 18. t. m., t. j. v sredo ob 17. uri pop. Reflektante opozarjamo, naj si čim prej zagotovijo sedeže. V abonmajih A in B je še nekaj lepih prostorov na razpolago. Red TOREK pa je že močno zaseden. Izredno zanimanje, ki vlada za letošnjo sezono, je privabilo nenavadno visoko število abonmentov. Celoletni abonma nudi najrazličnejše ugodnosti. Kdor ga kdaj imel, ga zna ceniti in ostane abonment. Prav tako se je priglasilo na novo veliko število abonmentov, ki so jih privabili odlični spored, prvovrstne moči in posebne plačilne ugodnosti. Vsakomur, kdor se zanima za abonma, so natančne informacije popolnoma brezplačno na razpolago. Dobite jih v večji dramskega gledališča vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. ure.

— **Iz Orkestralno društvo Glasbene Matice** v Ljubljani sporoča svojim članom, da bo drevo ob 20. v Lajovevi dvorani prva skupna vaja. Pridite vsi in točno,

— **Krompirja dovolj po 1.50 din.** Mestna občina je skušala preprečiti neupravičeno podražitev krompirja s tem, da je prepovedala prodajo krompirja na trgu dražje ko po 1.50 din za kg. Tržno nadzorstvo cen sicer ne more maksimirati, lahko jih pa regulira tako, da ne dopusti dovoza na trg in prodaje blaga dražje, kakor ona določi. Res je zaradi tega ukrepa popustil dovoz krompirja na ljubljanski trg. Da pa ne nastane pomanjkanje, je prehranjevalni odbor mestnega sveta sklenil, da nabavi večjo količino krompirja in ga razdeli med ljubljansko prebivalstvo. Ta krompir je že kupljen in pride te dni v Ljubljano. Prodajna cena na drobno je določena na din 1.50. Dobili ga bo lahko vsakdo. Razdeljevala ga bo neposredno mestna občina iz svojih skladišč. Podrobnosti o tem bodo objavljene v dnevniki. Nikakor se ni bati pomanjkanja krompirja niti njega poaržitve.

— **Iz Ponovno opozarjamo na izredno priliko!** Mikavlen petdnevni avtoizlet preko Bele Krajine, ob bosansko-hrvatski meji v Split. Prijeten izlet z ladjo na Hvar. Po sončni Dalmaciji preko Trogirja, Šibenika k slapu Krke; preko Velebita v Senj, Crikvenico, na Susak. Znameniti kraji. Zanimivi doživljaji! Prijave do 20., odhod 27. septembra. Podrobne informacije (tudi pismo) pri upravi »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17/c. 351-n

— **Pri prodaji drv na Gruberjevem nabrežju** se dogajajo razne nedopustnosti, ki imajo za posledico, da se že itak visoke cene drv še dvigajo. Mestno poglavarstvo opozarja na čl. 2. in 3. uredbe o pobijanju draginje in brezvestne spekulacije ter na čl. 9 mestnega tržnega reda, po katerih je strogo prepovedano vsako neupravičeno draženje cen drvom, tako s strani prodajalcev, kakor tudi posredovalcev oziroma prekupovalcev. Upravna oblastva in policija bodo krivice obutno kaznovala z globo in zaporom. Takisto je prepovedano zadrževanje že prodanih drv na trgu. Zato mora prodajalec drva, čim jih proda, takoj odpeljati kupcu na dom. Kmetije, ki pripelejo drva na trg, se ne smejo z naloženimi vozovi ustavljati po ulicah zaradi sklepanja kupcij, ampak morajo drva peljati naravnost na Gruberjevo nabrežje, ki je določeno za trg z drv.

— **Iz Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani.** V četrtek 19. septembra ob 3. ogled šentjakobske in florijanske cerkve. Sestanek pred cerkvijo sv. Jakoba.

— **Abonma v gledališču** je vir izobrazbe, najplemenitejša zabava in dokaz o kulturni stopnji lastnika. Gledališče s svojimi predstavami je zbirališče omikane sveta in duhovne inteligence. Predstave so kulturni in družabni dogodki, ki bi jim morali prisostvovati vsi sloji. Zavedajmo se svojih dolžnosti do svoje umetnosti in obiskujemo gledališče, katerega umetniška ravnen je priznana! — Reflektanti na abonma naj si čim prej zagotovijo sedeže po želji. Prijave sprejemajo v veži dramskega gledališča od 10. do 12 in od 15. do 17. vsak dan razen nedelje do 18. t. m.

— **Pouk posameznih predmetov** (stroje-pisje, slovenska in nemška stenografija, knjigovodstvo, korespondenca itd., tuji jeziki) se prične 25. septembra. — Izбира predmetov poljubna! Učnina zmerna. — Dnevni in večerni tečaji po želji obiskovalcev. Specialni dnevni stenotipistovski tečaj in posebni večerni trgovski tečaj. — Podrobne informacije daje ravnateljstvo trgovskega učilišča »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska c. 15 (telefon 43-82). (—)

— **Pevec in pevke,** ki bi bili pripravljene, sodelovati pri nekaterih opernih predstavah v letošnji sezoni kot pomožni zbor vabimo, da se zgledajo danes ali jutri vselej ob 19. v opernem gledališču.

— **Ustvaritev plesnega zavoda »Jenko«** — **Sole za družabni ples v Kazini - Zvezdi bo v ponedeljek 30. t. m. z začetniškim tečajem.** Oficielni otvoritveni večer nadaljevalnih tečajev bo pa v torek, 1. oktobra. Informacije in vpisovanje začetnikov proti legitimiranju od 25. t. m. dalje v Kazini. (—)

— **Iz Kolesa kračajo.** Dijaku Radu Marčanu je tat odpeljal 1600 din vredno, sivo pleskano kolo znamke »Viktoria« iz hiše št. 17 v Kotnikovi ulici. — Izpred Smoletove gostilne Ob Ljubljanski je bilo ukradeno 1000 din vredno, črno pleskano kolo znamke »Turnier« Silvestru Jagodici. — Izpred nebotičnika je tat odjeljal 800 din vredno kolo znamke »Dürkopp« Francu Slamiču. — Izpred Klemenčeve gostilne na Kodeljevem je nekdo ukradel 700 din vredno, črno pleskano kolo neznane znamke Antonu Kolencu. — V Aljaževi ulici v Šiški je bilo ukradeno 1500 din vredno žensko kolo, znamke »Torpedo« šivilji Gabrijeli Nevečny. — Mehanik Jože Kranjc pa je prijavil, da mu je tat odpeljal 1000 din vredno, rdečo pleskano kolo znamke »Centra« izpred Kmetove gostilne na Gosposvetski cesti.

— **Iz Cigavo je kolo?** Na sadnem vrtu posestnika Ivana Cuzaka v Sadini vasi pri Dobrunjah so zalotili oni dan dva mladeniča, ka sta kradla sadje. V nabrtniki sta bila spravila še nekaj nad 15 kg. ko so prišli sosedje, pred katerimi sta mlada tatova pobegnili. Brž sta sedla na eno kolo in zbežala proti Ljubljani, na vrtu na sta pustila nakradeno sadje ter drugo kolo neznane znamke, črno pleskano in vredno okrog 500 din. Orožniki z Sp. Hrušice menijo, da je bilo tudi to kolo nekje ukradeno. Lastnik naj se zgleda na orožniški postaji v Sp. Hrušici.

— **Iz Strop se je udil.** V hlevu posestnika Ivana Čarman na Vodnikov cesti v Šiški se je včeraj popoldne nenadoma udrl strop, ki je pokopal pod seboj 10 goved. Razen zidu se je zrušilo na živino tudi tramovje. Nekaj goved je zid tako omamil, da so popadala, teleta pa so ruševine ubile. Doma je bila le hčerka, ki je brž sklicala sosedo, na pomoč pa so kmalu prihiteli tudi gasilci, ki so rešili živino in podprli zidovje. Posestnik Ivan Čarman je oškodovan za okrog 17.000 din.

Iz Maribora

— **Neznosna beda železniških upokojen-** cev. Že večkrat smo poročali o neznosnem položaju, v katerem se nahajajo železniški delavci in profesionalisti, ki so bili upokojeni po letu 1931, in jim po pravilniku ne pripada draginska doklada, akoravno oni današnje draginjo s svojimi nizkimi pokojninami najbolj občutijo. Zima se približuje, potrebujejo kurivo, sredstev pa nimajo niti za nujne življenjske potrebe. Popolnoma obupani se vprašujejo, kam naj vodijo te razmere in kam naj se v sili obrnejo za pomoč. V tej zadevi je interveniralo pred nedavnim v Beogradu tudi »Društvo upokojencev«, toda brez uspeha. Posamezniki so se obračali s prošnji tudi na nekega zgornjega gospoda v Ma-

riboru, kateri jim je pred različnimi volitvami marsikaj obetal, sedaj pa, ko ima on sam preko pol ducata mastnih služb in draginje niti najmanj ne občuti, je pa postal popolnoma tih in miren. Tudi v Ljubljani se je sedaj pred kratkim neki gospod izrazil, da je sedaj običajna beseda (nema kredita) samotna, ali kakor se vidi, je najbrž na to pozabil. (Del pol.)

— **Slobočevski si je obstrlil glavo** 17-letni vrtnarjev sin Dušan Žnuderl iz Jadranske ulice. Odpremil so ga v bolnico. Žnuderl bo najbrže prišel ob desno oko. Nesreča se je pripetila zaradi neprevidnega ravnanja z orožjem.

— **Dva brata pretepača.** Ternik Blaž, splavar v Marenbergu in njegov brat Karl, posestnikov sin iz Sv. Janeza pri Marenbergu sta si prava brata tudi kar se tiče pijančevanja, pretepanja, razgrajanja in kar je še sličnih »čednosti« naše vaške moške madine. Zaradi teh grehov sta se morala pred roko pravice že ponovno pokoriti, pa vse to ju še ni spametovalo. Te dni sta zopet poizkusila svoje junaštvo v Kraljevi gostilni v Vuhredu, kjer je eden razmetaval stole in steklenice, a drugi se je spravil celo na šipe pri oknu, tako da sta s svojo posurovelostjo zbežala goste. Kakor vsi slični junaki se tudi ta dva brata sklicujeta na pijanost — to je tista odrešenica, ki zdaj že nekaj let kraljuje po celem obsejmenem ozemlju, kjer splošno prevladuje mnenje, da je v pijanosti prav vse dovoljeno ne da bi se bilo treba bati kazni. Par eksemplaričnih kazni baš pri kršenju zakona v pijanosti, pa bo začetek konca sličnim izgovorom.

— **Ne puščajte vozov sredi ceste!** Veliko nesreč na podčelju se dogaja tudi zaradi slabe razvade, da vozniki puščajjo tudi polne vozove z vpreženo živino brez varstva ali nadzorstva na cesti in se zgubijo ali v gostilno ali h kakešemu ob cesti stanujočemu znancu. Tako je napravil tudi Podgorene Menhart, konjar iz Marenberga, ki je na prometni cesti Marenberg-Vuhred kar pod klanec sredi ceste pustil svoj

Seja uprave Zveze industrijev

Ljubljana, 17. septembra
V petek popoldne je imela uprava zveze industrijev za dravsko banovino plenarno sejo, ki ji je predsedoval predsednik g. Avgust Praprotnik. V svojih uvodnih besedah se je predsednik dotaknil glavnih problemov, ki zadevajo našo industrijo v današnjih časih. Predvsem je omenil vprašanje zadostne preskrbe industrije s surovinami, od česar je odvisna zaposlitev našega delavstva. Pri današnjih izrednih prilikah, ko nam gre na eni strani trda za surovine, na drugi strani pa moramo paziti, da čim ugodneje plasiramo naše izvozno blago, je tudi posebno važno, da pravilno funkcionirajo naša službena mesta, katerim je poverjeno vodstvo naše zunanje trgovske politike. Priznati se mora, da sedanje izredne razmere, ki postavljajo našo zunanjo trgovino včasih komaj premostljive ovire, zahtevajo tudi prilagoditev naše zunanje trgovinske službe in vsega našega trgovinskega poslovanja z inozemstvom tem novim razmeram. Zato ne bi bilo umestno, da bi gospodarske reforme, ki se nam napovedujejo, kratkotalo odklanjali. Na drugi strani se pa moramo zavedati, da gre tu za težavna vprašanja, ki se ne morejo rešiti brez stvarnega sodelovanja gospodarskih strokovnjakov.

Predsedstvo poročilo omenja tudi socialne reforme, s katerimi naj se doseže zboljšanje gnetnega položaja delavstva. Industrija našega področja je vedno kazala široko razumevanje za upravičene težnje delavstva ter je po veliki večini brez posredovalne oblasti prilagodila delavske zasluške novim razmeram. Pri tem pa ne smemo prezreti, da povzroča stalno povijanje delavskih mezd naraščanje cen industrijskih izdelkov. Zadovoljive ureditve meznih vprašanj si ne moremo pravzapravi brez temeljite ureditve cen najvažnejših življenjskih potrebščin. Zato je zadnji čas, da se preneha z izdajanjem polovičarskih odredb, ki več škodujejo nego koristijo ter da se vsa taka vprašanja rešujejo strokovno in s sodelovanjem onih, ki se na taka vprašanja razumejo, zlasti pa, da se izdajajo novi zakoni in uredbe le v toliko, kolikor jih lahko izvrši naš administrativni aparat, da v najkritičnejših časih ne odpove.

Sledilo je obširno poslovno poročilo, katero je podal glavni tajnik dr. Adolf Golica. Poslovno poročilo se obširno bavi z vprašanjem industrijskih surovin ter omenja zlasti razmeroma ugodno zaključena pogajanja z organizacijo italijanske tekstilne industrije v Benetkah radi izvršitve starih zaključkov za dobavo bombažne preje, kakor tudi za nove zaključke. Ako se bo izvršila dobava surovega bombaža in preje po zamišljenem načrtu, bo preskrba naše tekstilne industrije s surovinami vsaj za nekaj časa prilično zadržana, razen v prehodni dobi.

V razdobju, na katero se nanaša to poslovno poročilo, je vladala na polju zunanje trgovinske politike precejšnja živahnost. Važno bo zasedanje nemško-jugoslovanskega gospodarskega odbora, ki se bo

napolnjeni in s konji vpreženi voz, pa se je podal k sosedu Melbu na pogovor. K sreči, da v tem času ni prišel noben avto od nasprotni strani, tedaj bi bila nesreča tu, če bi bil prišel pa od zadaj, bi ne bil mogel naprej, tako nerodno je stal ta voz brez nadzorstva na cesti. Za to nepotrebno lahkomiselnost se bo moral pokoriti, ker so ga orožniki iz Marenberga zasačili na cesti.

— **Čudno vreme.** V noči od nedelje na ponedeljek je bilo zdaj od jugozapadne zidaj zopet od nasprotni strani. Še le proti jutru se je vendarle — izlilo. Da je moralo v zgornjih krajih proti Koroski liti in biti še huje, to se je poznalo že v ponedeljek zjutraj, ko je prihajala umazana in visoko naraščajoča Drava. Sicer je bilo to nalivje brez tudi pri nas pričakovane nevihte. Pač pa se zelo menja temperatura: od 15—30 in še čez (na solncu). Značaj vremena še nadalje spremenljiv.

— **Po tuji kosi se mu je zahotelo.** Pač Anton, posestnikov sin iz Framu, se je vračal od košnje in je spotoma stopil v gostilno Kiki se malo pokrepčat. Za ta čas je koso obesil na plot pred gostilno. Ko pa kmalu pride ven iz gostilne, vidi, da mu je kosa med tem zginita. Prijavil je ta »čudež« takoj orožništvu v Račem in povedal tudi ime osumljenca, Pergerja Ivana, vinčarja tudi v Framu. Pri tozadevni hišni preiskavi niso našli nič. Zato je osumljenec še bolj tajil, da bi se bil on koso »usmiliš«. Toda orožniki mu niso verjeli in tiči, iznajdljivi kakor so, so šli brskati v živo mejo. In ne zaman. Narednik Krump je zagledal iz meje ven štrleči ročaj in si je mislil, da tam, kjer je ročaj, mora biti tudi kosa. In zopet jo je zadel. Kosa — kakor jo je Perger sicer dobro skrli, je prišla na dan. Še le tedaj je tudi priznal, da se je v svoji pijanosti — dobri ljudje so ga napojili — gredoč mimo Kiklove gostilne »zagledal« v koso brez gospodarja, on pa bi jo rabil, za to jo je vzel seboj.

prišlo te dni v Dubrovniku. Važen predmet razprave bo na tem zasedanju verjetno tudi vprašanje določitve novega tečaja za kirinško marko. Zveza industrijev je sporočila na pristojna mesta svoje pismenke proti morebitnemu znatnemu povišanju tečaja, ki ni niti v interesu naših izvoznikov, še manj pa v interesu uvoznikov. V lesni stroki je v zadnjem času nastopila precejšnja stagnacija. Italijanski trg v zadnjem času ni kazal večjega interesa za naš les. Medtem se je v Italiji ustanovila družba »Snile«, ki bo v bodoče izključno upravljalna uvažati naš les. Medo delstvu se bo treba prilagoditi ter bomo morali v okoliščini stalne delegacije lesnega gospodarstva razmišljati o potrebnih ukrepih. Kar se tiče nove tarife skupnega davka na poslovni promet, poročevalci zlasti omenia neopravičeno razlikovanje med industrijskim in rokodelskim načinom proizvodnje. To razlikovanje prihaja od izraza v tem smislu, da je bila v mnogih primerih določena za industrijske izdelke višja postavka, nego za istovrstne rokodelske izdelke. Pri obravnavanju davčnih vprašanj omenia poslovno poročilo tudi potrebo o davčni odbitnosti izdatkov za kulturne in socialne svrhe. V tem pogledu se je Zveza industrijev obrnila na pristojna mesta, da se izda uredba z zakonsko močjo, s katero bi se priznala davčna prostost »radbenim in vzdrževalnim stroškom za vse zgradbe in naprave, ki so namenjene socialnim svrham.

Po odobritvi poslovnega poročila je sledila obširna debata ter je urava sprejela še nekatere prav koristne predloge.

Iz Krškega

— **S kolesom je po povozil.** Ko se je vračala te dni 42letna Angela Dolinarjeva po banovinski cesti od št. Janža proti Krmelju, jo je tik pred rudniško pisarno podrl mladoletni Rudolf Papež s kolesom ter jo teže poškodoval na desni roki, tako da je morala iskati zdravniške pomoči. Nevernost je, da sploh ne bo mogla več delati z desnico.

Otrok utonil

Krško, 16. septembra
V soboto smo poročali, da je na Raki utonil v nezavarovanem vodnjaku komaj triletni sinček Zupančič Jožef, sedaj pa je prispela vest, da se je pripetila podobna nesreča v Dobravi, ko je komaj 16mesčni Fabjančič Alojz padel v aneno jamo, v kateri je bilo okrog 70 cm vode. Na maleda Lojzka je pazila stara mati, medtem ko je bila otrokova mati na polju pri delu. Stara mati je sicer okrog 10 dopoldne pogrešila vnuka, pa je mislila, da se igra pri sosedovih. Ko pa ga tudi opoldne ni bilo, so ga začeli iskati in našli so ga v komaj 12 metrov oddaljeni jami mrtvega. Ves trud reševalcev je bil zaman. Tragična otroškova smrt je zbudila to vsej okolici globoko sočustvovanje z nesrečno materjo.

Anthony Greenwood:

Na razburkanih valovih

Georg je stal na krovu svoje jadrnice in opazoval motorni čoln, ki ga je dobre pol milje od njega počasi, toda neprestano gnalo proti obali, kjer mu je pretila nevarnost, da se razbije ob pečine. Georg ni imel s seboj daljnogleda in torej ni mogel spoznati ljudi v čolnu, ki sta se mu videla kakor dve senci. Ker je bila pa ena izmed senč zelenca, je mogel iz tega sklepati, da sedi v ogroženem čolnu ženska. Zato je hitro dvignil jadro. Ko se je približal, je opazil v čolnu sedečo dekle in mladeniča, borečega se z motorjem.

Spustite vendar sidro, je zaklical Georg, ko je spoznal, da bi ga lahko silila.

Telepatija v očeh znanosti

S tem skrivnostnim pojavom se resno ukvarjajo tudi učenjaki

Predsednik Columbia univerze v New Yorku Ernest Hunter Wright se je nedavno v zanimivem članku dotaknil vraščanja dali more človek čitati misli drugega ali videti predmet, skrit njegovim očem. Ne da bi zavzel stališče do tega vraščanja, našteva učenjak in prvi vrsti rezultate celo vrste overovljenih dogodkov, ki lahko služijo kot tipični pojavi telepatije. Ti eksperimenti ne spadajo k učinkovitim javnim produkcijam telepatov, temveč so rezultat cele vrste navadnih, toda povsem znanstvenih in razen tega nad vsak dvom vzvišenih poskusov.

Wright je poročal o primeru z univerze, ki ga ni mogel poasnit. Sedel je za mizo nasproti mlade dame. Miza je bila z leseno steno razdeljena tako, da se učenjak in dama nista mogla videti. Učenjak je držal v roki sveženi kart, obrnjenih s slikami navzdol in dobro premešanih. Dama je imenovala karte po vrsti malone hitreje, nego jih je mogel Wright pogledati. In pri nobeni se ni zmotila. Ta poskus se je ponovil dvajsetkrat, kart je bilo 25 in tako je nazvala dama 500 kart v 30 minutah. Pri tem se je zmotila le nekajkrat.

Profesor Josef Banks-Rhine v druge univerze se je tel ukvarjal s problemom telepatije in čitanjem misli pred šestimi leti. Napravil je nad 100.000 poskusov, ki so se točno zabeležili da bi ugotovili, dali are v telepatiji za čitanje misli. Vsi poskusi so bili napravljeni s svežnjem kart po 25 komadov. Karte so imele po vrsti različne slike — krog, pravokotnik, zvezdo, križ in mnogo različnih črt. Vsak kdor je napravil tak poskus je bil naprošen, naj opiše sliko na karti, ne da bi jo pogledal. Če je ugotovil, da slogo srečo je bilo verjetno, da je med petimi kartami eno uganil. Polovico poskusov je napravil učenjak, da bi preizkusil jasnovidnost, drugo pa glede na čitanje misli.

Kakšna je razlika med jasnovidnostjo in čitanjem misli? Če recimo dotični, ki dela poskuse, vzame karto, ne da bi jo pogledal in pozove preiskuseneza naj jo imenuje. Je to primer jasnovidnosti. Če na eksperimentator karto vidi in pozove človeka naj

jo imenuje, je to čitanje misli, kajti tu je dana možnost, da se je poznavanje karte telepatično preneslo na preizkušeneza človeka. Ti poskusi so prinesli presenetljiv uspeh. Našlo se je namreč mnogo ljudi, ki so mogli pravilno imenovati toliko kart, da je bila verjetnost tega, da gre za slučajno srečno uganibanje ena proti mnogim milijonom milijonov. Posebno zanimiv je primer študenta Linzmayerja. Pri enem poskusu je imenoval izmed 45 kart 21 pravilno, ko mu je verjetnostni račun priznal 9 primerov, v katerih bi bil usaril slučajno. Pri nadaljnjem poskusu je imenoval izmed 600 kart pravilno 238. Pri drugem poskusu je označil Linzmayer iz serije 25 kart 21 pravilno med temi 15 kart po vrsti.

Drugi študent Hubert Pearce se je dal na razpolago za 11.250 poskusov in sicer pod različnimi fizičnimi pogoji: bolan, živčno razburjen, zaradi težkih sk-bi itd. Njegovo povprečje je bilo 9 pravih podatkov za 25 kart. Tretji študent George Zirkle je napravil 3.400 poskusov, pri povprečju 11 pravih odgovorov za 25 kart. Verjetnost slučajnega uganibanja pri vseh teh poskubah je bila 5:25. Jasno je torej, da bi bilo povprečje pod 5 in ne nad 5, če bi se vsi preizkušeni slepo zanašali samo na svojo srečo. Študent Zirkleju se je večkrat posrečilo uganiti od 25 kart 22 pravilno. Enkrat je na iz serije 50 kart pravilno po vrsti uganil 26 kart. Možnost storiti to slučajno je izražena v razmerju 1:298. 000 000 876 053 125

Kaj pravi eksaktna veda?

Predsednik Wright proučuje zdaj naslednje vprašanje: Če smatramo, da so na svetu ljudje, ki imajo res dar jasnovidnosti in čitanja misli, kako naj si to pojasnimo? Ali nam ostanejo ti izredni pojavi še nadalje tajna, ali pa se jim bomo posrečilo nekaj teh lastnosti odkriti? Tu lahko v prvi vrsti domnevamo, da so te lastnosti izven našega čutnega doživljanja. Tu tudi ne more iti za takozvani šest čut. Vsi ljudje so te lastnosti v svojo odločnostjo trdijo, da to ne morejo lokalizirati dočim gre pri dru-

gih čutih to zelo lahko. Vidijo z očmi, slišijo z ušesi itd. Opazovani ali dokazovani njihovih telepatičnih lastnosti pa sledi nasprotno popolnejše. Proti dosedanjim teorijam, da se mora dober jasnovidec človek »videti«, pogrezniti v spanju podobno stanje, so dokazala nadaljna proučevanja, da je za nadaljni poskus potrebna popolna čuječnost. Beleške o poskubah kažejo, da se točnost podatkov krči, če je preizkušeni človek indisponiran, nemiren ali bolan, prav tako kakor če se pojavi utrujenost, ali če za motijo drugi zunanji vplivi.

Pri različnih poskubah je dobil preizkušeni pulso, v kateri je bilo bodisi vzpodbujajoče ali vspavalno sredstvo, ni pa vedel kaj je v nji. Vedno, kadar je dobil uspalno sredstvo, je njegova sposobnost padla pod običajno povprečje. Nasprotno je pa vzpodbujajoče sredstvo njegovo sposobnost povečalo.

Naloge parapsihologije

Rezultat teh poskusov kaže na to, da gre tu za nekakšno aktivno funkcijo duha. Zato pripada naloga proučiti ta izredni pojav tisti panogi znanosti, ki se imenuje parapsihologija. Iz zgodovine poznamo mnogo primerov, ko so bili ljudje obdarovani s to lastnostjo, recimo Devica Orleanska ali Savonarola. Sedanje stanje vede zlasti potrdiljivo in sistematično proučevanje nam omogoča videti v teh izrednih pojavih ne čudežev, temveč problem, ki naj si prizadevamo pojasniti ga. Tako naj recimo proučevanje profesorja parapsihologije Rhinla dokazuje, da sta jasnovidnost in čitanje misli očitno povezani lastnosti, kajti v šestih primerih je bilo ugotovljeno, da so mogli telepatično nadarjeni ljudje tako nadarjenost dokazati pri svojih neposrednih ali posrednih prednikih.

Znanstveno proučevanje je pa šele v začetnem štadiju in bilo bi prezgodaj reči, da so ti prvi poskusi, pojasniti tajno telepatičnih pojavov, prinesli že končno teorijo ali pojasnilo.

ne skrbi in te se navadno pozneje izpremenijo v pravo fikšno idejo preganjanja. Ta bolezen muči bolj višje premožnejše sloje, nego siromašne ljudi, ki morajo trdo delati.

Dr. Desloges pravi, da ima tudi nagli tempo dela težke posledice za človeštvo. Ljudje naših dni se mnogo hitreje obrabijo in izčrpaajo svoj živčni sistem, kakor je bilo to v prejšnjih časih. Ti škodljivi pojavi se pa pospešujejo še z načinom našega življenja. Zdal lahko prenesemo svoje misli v nekaj sekundah po telefonu ali radiu iz New Yorka v Melbourne. Prej je rabil človek za to več mesecev. Ko pride pogosto z velikim naporom do razjasnitve te ali one skrivnosti, ki ne moremo praktično izkoristiti, ker nas je znanost ta čas že prehitela in tako stojimo zopet pred novimi problemi. Edino zdravilno sredstvo je po mnenju ameriškega učenjaka povratek k enostavnemu, mirnemu življenju in mišljenju. Če bo človeštvo živelo in delalo v sedanjem naglem tempu, mora v doglednem času zblazneti.

Alkohol ne daje energije

Niso se bili zbrani rezultati nešteti poskusov, s katerimi so skušali učenjaki dognati, da li more iz alkohola pridobljena energija opravljati kakšno fizično delo. Šele zdaj je zbral doganjanja strassburske fiziologinje Eliane Lebreton v »Forschungen zur Alkoholfrage« prof. Graf. Brentonova je določala energijo, ki nastane s sežiganjem alkohola v organizmu najprej z različnimi posrednimi metodami, končno pa z neposredno metodo. Za svoje poskuse je rabila podgane, na katerih se točno izmeri porabljeni alkohol in mehanično tudi opravljeno delo mišic s tem, da pustimo podgane tekati po zaprti posodi. Večkratne poskuse je delala raziskovalka deloma na skupinah raznih živali, deloma pa na isti živali zdaj v miru, zdaj med delom. O obsegu njenega dela pričajo mnoge monografije, in veliko zbrano delo o fiziološkem pomenu alkohola, sežganega v organizmu.

O uspehih svojega prizadevanja sodi Brentonova, da v polni meri zadostujejo za dokaz, da se mišične storitve podgan nikakor ne povečajo, če primešamo podganam v hrano alkohola. Pri tem sploh ni važno kakšno hrano so dobivale podgane in da-li so bile vaje alkohola ali ne. In prof. Graf se v polni meri strinja z njo in pravi kategorično, da smo dobili jasen odgovor na vprašanje, dali alkohol telesu koristi ali ne. Kemični procesi, ki se vsrše v telesih vseh živih bitij s krvjo stalne toplote, so ob sežiganju alkohola enaki, tako da velja v tem primeru poskus na živalih v polni meri tudi za človeka. Povsem brez pomena je živati alkoholne pijače v domnevi, da človek potem laže dela.

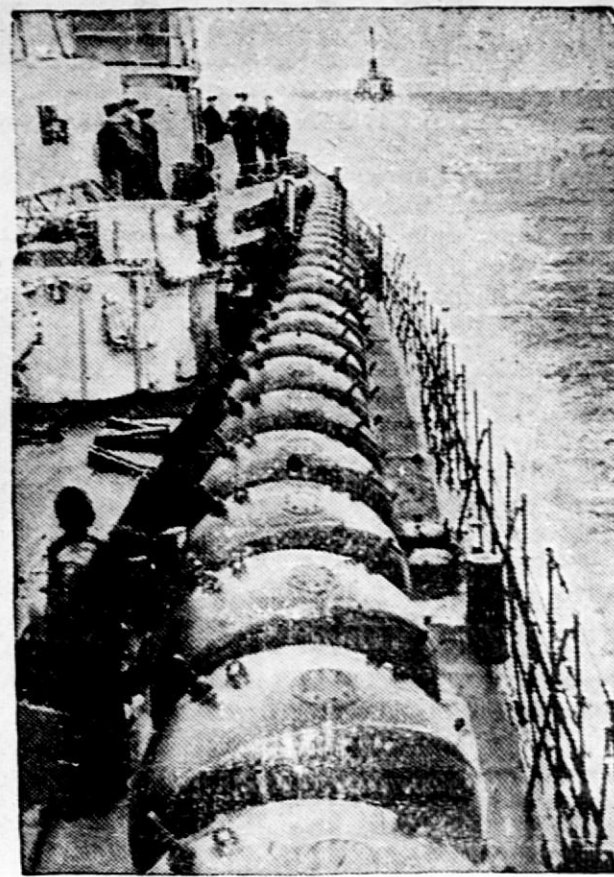
Vulkanski otok Santorin

Kdor je kdaj bil na grških otočkih Kikladi, ne bo nikoli pozabil slikovitega vulkanskega otoka Santorin čigar prebivalstvo zopet preživlja živahno delovanje svojega ognjenika. Nikjer namreč ne velja tako doslovno izrek, da žive ljudje na vulkanu, kakor tu na Santorinu, kjer je doma eno najbližjih grških vseh otokov Santorin ali tudi Thera oddaljen 18 morskih milj od otoka Jos meri 86 km² in ima 16.000 prebivalcev. Nekdo je bil tu močan otok ki se je pa pozneje zaradi vulkanskega delovanja pozreznil v morje. Tako da sta ostala od njega razen There še sosedna otoka Therasia in Aspronisi. V središču elipse pa štrle iz morja vulkanski grebeni Kaymeni z mnogimi toplimi vrelci.

Thera je prav za prav samo rob mogočnega vulkanskega sistema. Otoček je zelo slikovit. Na vrhu je mnogo mlinov na veter, nad pristaniščem pa stoji glavno mesto Thira, ki šteje 1.000 prebivalcev. Turisti se večinoma poslužujejo mezzov, ker leži mesto precej visoko. Navadno si osleda vsak v mestu muzeji, kjer je zbranih mnogo zanimivih spomenikov na antičnih preteklost. There ob vsi otoku vodi cesta Naivšia točka Thera je 567 m visok hrib Hagiaelias v bližini razvalin antičnega mesta Blizu hriba Evangelismos stoji hram Apollona Karnelosa ter Hermosova in Heraklejeva podzemna jama. Thera je bila slavna feniška naselbina, ki so jo pozneje zasedli Krečani. Med peloponeško vojno je podpirala Thera Sparto. V srednjem veku je pripadala sredozemski zvezi naxoskega vovodstva. Leta 1537 so se polastili There za prihodnjo dobo Turki.

USPAVANKA

— Mamica ali lahko zdaj zaspiš, ali pa moram poslušati tvojo uspavanko do konca?

Polaganje min

Izpred obrtnega sodišča

SE ENA DRAGA FRIZERSKA VAJENKA

Oče kot zakoniti zastopnik nedolgete Ljubice se je dogovoril z brivskim mojstrom, da ta sprejme deklico v uk; deklica vstopi na delo takoj, učna pogodba pa se bo sklenila v teku 14 dni. Določena dne je Ljubica prišla in se je začela učiti. Čistila in kurila je brivske lokale, pripravljala kurivo za te lokale in opravljala razna druga hišna dela, ki ne spadajo k brivski obrti, marveč jih opravlja služničad. Minula sta pa že dva meseca in pol, a mojster kljub ponovnemu drezanju ni hotel skleniti učne pogodbe, nasprotno, nekoga dne je Ljubico kratkoma odslavlil. Zato je oče tožil mojstra na plačilo 1504 din. V tožbi je navajal: Ker je mojster kriv, da se učna pogodba ni sklenila, je smatrali Ljubico zaposliti v mojstrovem obratu kot navadno delavko razmerje, za kar je mora mojster plačati po 2,45 din na uro, kakor to predpisuje uredba o minimalnih plačah za delavce v starosti pod 18 leti. Za 558 ur znaša mezda 1256,50 din. Poleg tega je iztoževal tudi odškodnino za 14dnevno odpovedno dobo v znesku 247,50 din.

Pri razpravi je mojster priznal, da je Ljubica res delala toliko ur, kakor je povedano v tožbi, in da jo je odpustil brez odpovedi, učne pogodbe pa zaradi tega ni napravil, ker njegova prošnja za obrtno dovoljenje še ni bila rešena. Mojster je tožbo kratkoma izgubil in je bil obsojen, da mora plačati 1504 din.

Razlogi: Če je bilo dejstvo, da mojster še ni imel obrtnega dovoljenja, razlog, da ni mogel napraviti učne pogodbe, potem bi ne bil sploh smel sprejeti vajenke, dokler ni imel obrtnega lista. Po § 253. obrt. zak. se mora vajenska pogodba skleniti na j k a s n e je v osmih dneh po sprejemu učenca. Vse mojstvo izgovarjanje na to, da se je rešitev njegove prošnje zavlekel, mu ne more nič pomagati. Dokler mojster ni imel pravice in možnosti, napraviti vajeniške pogodbe, toliko časa ni smel iskati in sprejeti vajenke. Ker pa je mojster kljub temu sprejel Ljubico kot vajenke in ker jo je končno po preteku dveh mesecev brez razloga odpustil in je bila ta doba za njo brez koristi, ji mora dati primerno nagrado za tisto delo, ki ga je opravila. Ljubica pravno ni bila vajenka in je dejansko vršila le dela, ki jih običajno opravljajo le služkinje. Ljubica je imela glede na to pri mojstru značaj navadne delavke. Ker je mojster sprejel Ljubico kot vajenke, je bilo mišljeno, da se bo ta izučila frizerske obrti, ne pa da bo mojstru delala brezplačno kot služkinja. Zato ji je sodišče prisodilo za njeno delo minimalno mezdo kakor tudi odškodnino za odpovedno dobo. Ta sodba na bo v opomin vsakemu mojstru vsake stroke, kadar sprejme kakšnega vajenka.

Iz Poljčan

— Prošnjam za podporo vojaških obveznikov na orožnih vajah je v vsakem slučaju priložiti družinsko polo iz župnišča in davčno potrdilo o davčnem predpisu. Prošnje pa je vlatati takoli.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Ljubezni in jo zanikujejo. Hervejeva in Michelinina ljubezen ni poznala nobenih ovir.

XVI.

Krinka pade

Renaud de Valcor se je mudil v svojem kabinetu v prvem nadstropju gradu. Kadeč cigareto, je razgrnil pred seboj novine. Prietel je z očmi stran, obrnil list in prešel k drugi. Nobena vest ga ni zanimala. Citati ni mogel.

Utrujen je odložil novine in jel hoditi po sobi. Potem pa je stopil k oknu, skozi katero se je videl grajski dvorec. Zdelo se je, da nekoga pričakuje. Ko je nekdo potkal na vrata, je planil ves nervozen pokonci.

— Prosto! — je zaklical.

Bil je lakaj, ki je dejal:

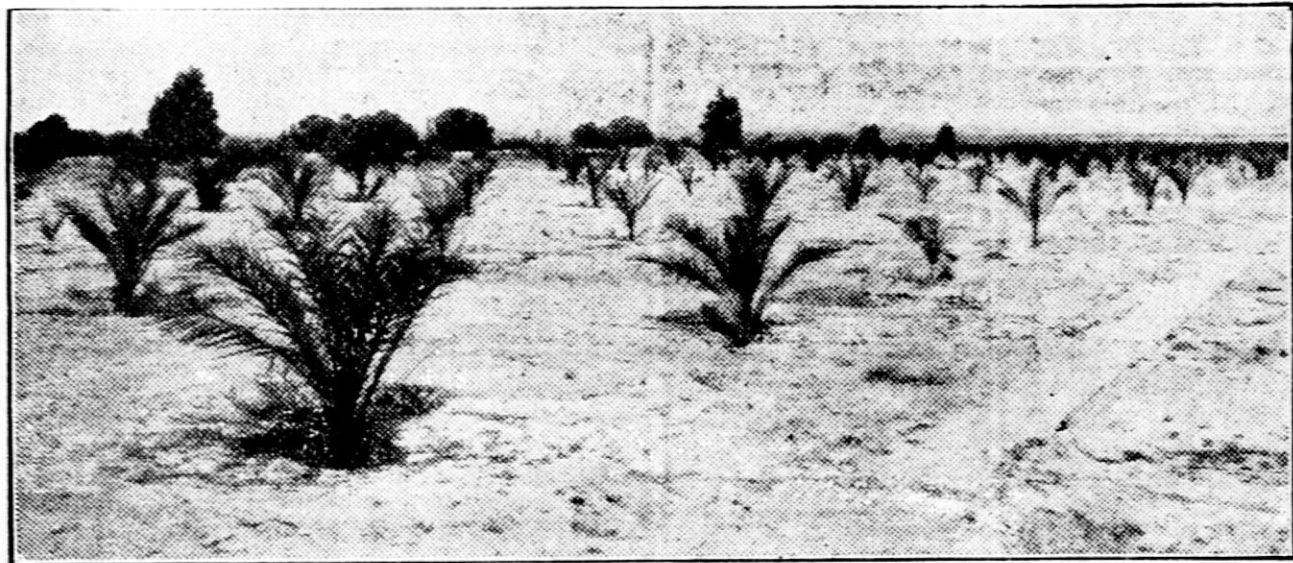
— Gospa grofica de Ferneuse bi rada govorila z gospodom markizem.

— Privedite gospo grofico na grajski vrt in recite ji, da takoj pridem.

Ko je sluga odšel, se je Renaud pogledal v zrcalo. Stori je to, da bi ugotovil, da je kljub petim križem in nekoliko sivim lasem še vedno lep kavaliar čisto romantičnega obraza in postave, čigar sliko je bila Gaetana shranila po njunem zadnjem sestanku pred dvema letoma. Ali je to storil zato, da bi se prepiral po svojem vernem pogledu in lahnm nasmehu, da je še vedno gospodar svojih živcev in svojih potez? Fatalistično je skomignil z rameni in spremenil na svojem obrazu poteze utrjene ironije. Bil je še vedno eleganten mož, mladeniške postave. Tako je prišel lahni korakov doli, da bi pozdravil grofico.

Preplavljena puščava Sahara

Ne bo treba dolgo čakati na uresničenje še enega Verneovega romana

Oaza v Sahari

Jules Verne bi se nemara čudil, če bi vstal iz groba in videl, kako se uresničuje njegovi romani. Na severnem robu Libijske puščave se dvigajo blizu obale Sredozemskega morja gorski grebeni, ki usmerjajo vetrove, pihajoče neprestano od severa. Onstran pogorja pritiska ta značilni tok zopet nazaj proti zemlji. Za pogorjem je »jama« prostrana Kattarska nižina, ki pada 135 m pod morsko gladino. She-mačena slika zemlje in zračnih tokov je zelo podobno znani steni splava, pod katerim je voda izdolbila dno. Tako si lahko pojasnimo nastanek Kattarske nižine. Neprerastani vetrovi lahko okušajo celo skale. Tembolj lahko torej izpremenijo lice zemlje tam, kjer jo pokriva pesek. Ogromno peščeno morje, razprostirajoče se na razdaljo 900 km od Kattarske nižine proti ekvatorju se mora zahvaliti za svoj nastanek Kattarski jami. Dno te jame se ne neprestano pomika podobno kakor se premikajo morski valovi.

Ugodna konfiguracija terena omogoča napolniti Kattarsko jamo z vodo iz Sredozemskega morja s pomočjo 20 km dolgega prekopa. Ta načrt vzbuja posebno pozornost egiptskega kralja Faruka. Po njem bi ostala gladina umetnega jezera 50 m pod morsko gladino. Dvanajst let bo tre-

ba čakati, da se prvič napolni to ogromno jezero. Če bi dvignili gladino še za 5 m, bi bilo treba čakati še več let, da bi se umetno jezero napolnilo. Že iz tega je razvidno, kako dalekosežen je načrt. Stroški bi znašali po proračunu 15.000.000 egiptskih funtov.

Neposredna posledica uresničenja tega načrta bo elektrifikacija vse dolnje egiptске Delte in promet po novem jezeru. Slana voda sama ne nudi rastlinam neposredno življenjskih pogojev. Po ovinkih bo pa ta slana voda pricala puščavi tak rastlinski raj, da bodo vse umetno namakane plantaže v primeri z njimi majhni vrtilčki. Gre za dva ovinka, namreč za zemljo in zrak.

Saharska zemlja ima povsod talno vodo, samo da je zelo globoko. Oaze so samo kotički, kjer se talna voda približuje površini zemlje. Številno oaz bo naraslo, čim bo ogromno umetno jezero dvignilo gladino talne vode. Na mnogih drugih krajih bo mogoče črpati vodo izpod peska z električnimi črpalkami. Turbine nad umetnim jezerom bodo dajale za te črpalke dovolj energije. Po zraku bodo širili nad umetnim jezerom blagoslov vetrovi, ki se bodo ohlajali nad njegovo gladino in hiteli dalje noseč s seboj padavine. Tudi najmanjša ko-

lična sladke vode, ki namoči puščavski pesek, omogoči takoj pridelovanje jčmenja, fig, fižola, vina in datljev. Po 10 letih obdelovanja zemlje v puščavi je pa že mogoče preiti na pridelovanje bombaža. Tako nastane iz Sahare večna zelena oaza, kjer se bo lahko preživljalo več milijonov priseljencev.

Umetna razpršitev megle

Mnogo je bilo že poskusov in tudi izdelanih je bilo nekaj aparatov za razpršitev megle vsaj na manjšem prostoru, recimo na letališču. Toda to vprašanje še ni zadovoljivo rešeno in poskusi se še vedno nadaljujejo. Pozitivne in negativne uspehe na tem polju je zbral nedavno prof. D. Brund. Po njegovem mnenju moramo razlikovati dve vrsti megle. Ena nastane, ko se zemlja na površini ohlaja v jasnih nočeh, druga pa, ko pritiska toplejši in lažji zrak nad ohlajeno površino zemlje. Megla prve vrste lahko nastane samo, če ne pihava veter. Zaenkrat še ne poznamo sredstva, kako bi razpršili to meglo. Megla druge vrste se pa premika z določeno hitrostjo in zato jo lahko preženemo z daljnega kraja, ker najdemo sredstvo, ki bi vplivalo na njo v smeri vetra. V tem primeru se priporoča zažiganje plina kot najenostavnejše sredstvo, da preženemo meglo in segrejeemo zrak.

To sredstvo je pa v praksi omejeno z gotovimi pravili. Če si predstavljamo, da je v megli okrog 5% vodnih hlapirov, da se temperatura pri tleh in v najvišji plasti megle razlikuje za 5 C in da se premika megla s hitrostjo najmanj 1 m v sekundi, zadostuje sežgati v minuti 200 kubičnih m plina ali odločujoče količine parafina, da preženemo meglo iz prostora 100.000 kubičnih metrov.

Človeštvo bo zblaznelo?

Predsednik odbora za duševno higieno v Chicagu dr. Desloges ne gleda skozi posebno rožnate naočnice na človeštvo. Mož namreč trdi, da so vsi ljudje duševno obremenjeni. Že leta 1923 je izjavil, da bo človeštvo v sto letih zblaznelo. Številno duševno bolnih neprestano narašča, pravi dr. Desloges. Le malo duševno bolnih pride v bolnice, pretežna večina hodi nemotno po svetu. Mi pijatriti poznamo vrsto bolnih, ki jih mučijo resnične ali dozlev-

— O, ljubljena! Ljubljena! — je vzkliknil mladenič.

— Kaj naj mu poreče. Slišala je njegov vzklik, videla je na njegovem žarečem obrazu, da bi dal vse, samo da bi jo mogel potolažiti. Spoznala pa je tembolj, da ji ne more nuditi uteh.

Herve, — je dejala potem, ko je bila zbrala vso svojo energijo. — Kakala bom, preden se ustaneva, da se zruši name nesreča, ki se čutim po nji ogroženo. Ne sprejemam več vaše ljubezni, ker ne vem, kaj bi vam mogla dati v zameno, ker ne vem kakšna bo jutri moja dolžnost.

— Neč na svetu naju ne more ločiti, — je dejal, — obožujem vas.

Blažen nasmeš je razjasnil njen otožni obraz. Nadih radosti in življenja se je vrnil v blede dekličino lice. Otožna sladkost njenih oči se je napolnila z nežno hvaležno gorečnostjo.

Zaljubljenca sta izmenjala v dolgem pogledu svoja prekinjavajoča čustva, vzvišena nad vsemi tegobami življenja. Ljubezen pa noče poznati ničesar razen sebe. Kljub grozi, ki se je dvigala nad njo, je odnašala Michelinina nekaj nepopisnega, kar vliiva čarobno ljubezen v človeško dušo. Odnášala je nekaj nerazumljivega, kar jo je bilo vso prevzelo... Morda iluzije... Gotovo pa opojnost... Toda velika moč, ki nas bolje od razuma, bolje od znanosti prenaša mimo nas samih, nam omogoča sodelovati pri neskončnih ritmičnih vsemirja.

Ljubiti! Biti ljubljena!

Je to čar, ki ne utrudi zanimanje in radovednost ljudi in ki krasi s svojimi krili vse literature, vse umetnosti. To so tudi sanje tistih, ki se rogajo

Živahno jo je prekinil:

— Nikakor ne! Sodišče in javno mnenje sta že izrekla svojo besedo. Ničte več se ne bo skliceval na njuno razsodbo. Nobenih preizkušenj se vam ni treba več bati.

— Zdalj ga je prekinila Michelinina:

— Čutim, da me čakajo še težje preizkušnje. Kaj sta sodišče in javno mnenje proti...

Zadržela je. Njena glava se je sklonila pod težo strašnega bremena.

— Proti... proti temu, dragica? — je zamrmral njen ženin in sapa mu je zaprlo.

Odgovorila je tako t h o d e je komaj razločil njen bolesten odgovor med strminami iz morja šte-čimi skalami:

— Proti mislim, ki so se mi vtihotapile v glavo, proti stvarim, ki sem jih zagledala.

Besede so ji zamrle na ustih. Od strahu so ji zašklepetali zobje. Z obema rokama se je oprijela skale, kakor da bo zdaj zdaj omahnila.

In tedaj je Herve spoznal, da se ji je odkrila strašna tajna. Malo je manjkalo, da se ni sesedel pod težo groze in sočutja nad tem, kar je bila morala pretrpeti.

— Ubogo dekle! Še malo prej je omenila proti svoji ljubezni očeta, ki ga je tako slepo ljubila in občuovala, do katerega je počasi izgubljala zaupanje, ki ji je bil pa še vedno drag. Razburljivost, slavnostne ure in vedenje moža, ki mu je brezmejno zaupala, ji je izrgalo strašno priznanje. Dvignila je svoj bolesten izraz in se ozrla naokrog:

— O, to posvesto Valcorovo! — je vzdihnila v nepopisni tesnobi, kakor da so ji vsa težka drevesa arka strla srce.

Daniel Lesueur

Krinka Ljubezni

Roman

Odgovoril ji je naravnost:

— Nisem se hotel sestati z vašim očetom, preden ne izpregovori z njim moja mati.

— Vaša mati mora govoriti z njim?

— Da.

— Kdaj?

— Brez odlašanja. Danes ali jutri.

— In ta razgovor bo odstranil ves nesporazum med našima rodbinama?

— Da, — je odgovoril Herve resno. — Vse nesporazume.

Dekle je moralo razumeti dalekosežnost teh besed, ki bi bile samo kratka besedna igra, če bi jim prizvok ne dajal posebnega pomena. Michelinina je s svojim krasnó otožnim pogledom še enkrat vprašala ljubljeno obličje, potem je pa vzdihnila:

— Vi mi nečete in ne morete ničesar povedati, Herve. Vidim to jasno... Vaša poštenost se bori z vašo ljubeznijo do mene. Zal! Grozni privid, ki sem ga bila že prebolela se prikazuje znova...

Film omamljive lepote —

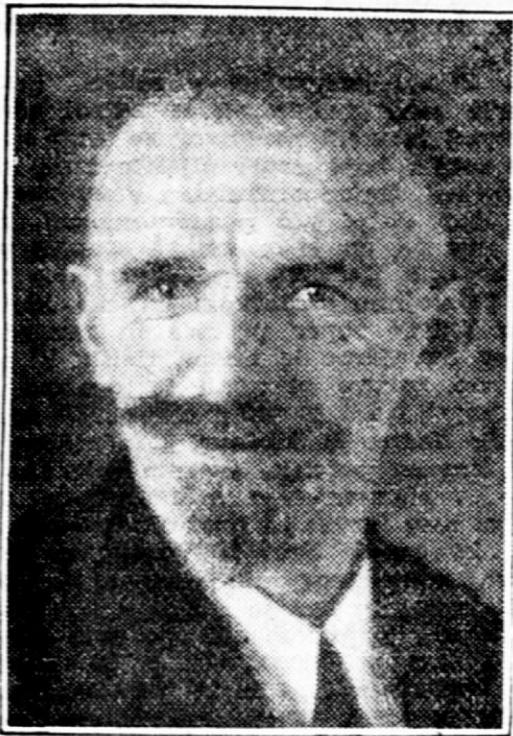
ljubavna romanca z najidealnejšim ljubavnim parom Hollywooda

Robert Taylor in Hedy Lamarr: KRALJICA TROPSKIH NOČI

Prof. Šantel o Riku Debenjaku

Čigar razstava z zanimivimi in lepimi deli je bila v nedeljo otvorjena v Jakopičevem paviljonu

Ljubljana, 17. septembra V nedeljo je profesor Saša Šantel ob navzočnosti lepca števila gostov in zastopnikov otvoril v Jakopičevem paviljonu razstavo del bolnega slikarja Rika Debenjaka. Pozdravil je vse navzoče, zlasti pa zastopnike, med katerimi so bili prof. dr. Hadži za univerzo, prof. Mole za mestno občino, upravniki Narodne galerije Ivan Zorman, ravnatelj opere Vilko Ukmar, pesnik prof. Vojislav Mole in drugi. Častno so bili zastopniki člani Društva slovenskih likovnih umetnikov, ki je razstavo priredilo, ter člani drugih umetniških klubov, tako Lade in Kluba neodvisnih. Pozdravil je tudi razstavljalčeve rojake tam od Soče.

Prof. Saša Šantel

Prof. Šantel je v svojem otvoritvenem govoru očrtal Debenjakovo umetniško prizadevanje. Med drugim je izjavil:

Društvo slovenskih likovnih umetnikov vas je povabilo k otvoritvi te prečimim razstavi, ki jo je priredilo v počastitev umetniškega dela mladega slovenskega slikarja Rika Debenjaka. Iskreno me veseli, da ste se našemu vabilu odzvali v tako lepem številu, čeprav vam je bilo ime tega

slovenskega umetnika doslej neznan. Če s tem vašim prihodom je naše društvo doseglo moralno zadoščenje za svoj morda nekoliko nenavaden korak. Saj je slovenskih umetnikov že mnogo in ponosni smo, da štejemo med naše članstvo, ki je že prekoračilo število 70, elito naših ustvarjalcev v likovni umetnosti. A vendar nismo priredili nobenemu izmed njih posebnih razstav.

Zakaj smo napravili izjemo pri umetniku, ki je naš javnosti oštal do danes skoraj neznan?

Zunanji povod temu našemu koraku je pač žalostna usoda našega razstavljalca. Saj ga je sredi dela napadla huda bolezen in podvrčel se je moral nevarni operaciji. S prireditvijo te razstave smo obolelemu tovarišu hoteli predvsem pokazati svoje tovariško čustvovanje in obenem svoje priznanje. To nam je bilo toliko lažje, ker smo prepričani, da se očituje v delih Rika Debenjaka globoka umetniška duša, polna hrepenenja po napredovanju in izpopolnjevanju.

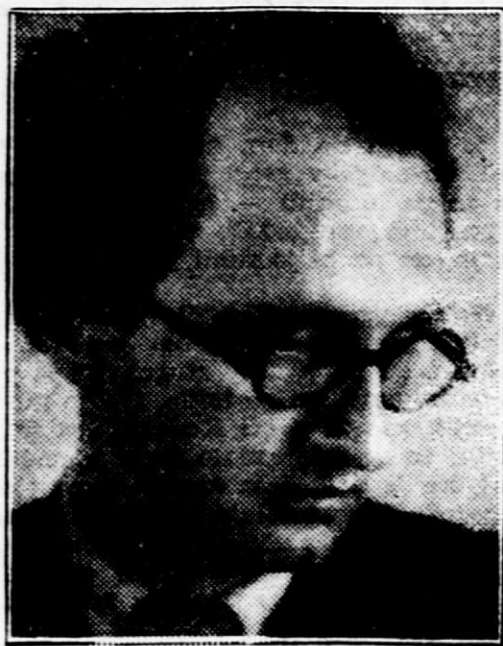
Riko Debenjak se osebno te razstave ne more udeležiti, ker je prikovan na bolniško posteljo. A iz njegovih odličnih in tako mnogovrstnih del, ki si jih boste ogledali, boste spoznali umetnika, ki je ustvarjal svoje umetnine v polnem zdravju. V teh slikah ne bi nihče zaslužil bolnika, pač pa umetnika, ki v prekipeljavici mladeniški moči išče lepote in umetniškega izražanja lepote.

Riko Debenjak je tekla zibelka ob šumelih valovih modrobistne Soče v romantičnem starem Kanalu. Po dovršeni srednji šoli — absolviral je realko v Ljubljani — se je 7 let učil slikanja na beograjski umetniški akademiji. L. 1937 je tam priredil svojo prvo kolektivno razstavo, ki je imela izreden moralen in gneten uspeh. Prodajal je kar 28 svojih del in je denar porabil za nadaljnjo umetniško izobrazbo v Parizu. Tu je pa ubral druga pota, kakor jih ubere večina mladih umetnikov. Ni se namreč slepo udal posnemanju ene izmed novih slikarskih struj, ampak je iskal učitelje v največjih umetnikih španske, italijanske in nizozemske klasične. Neumorno je študiral dela Murilla, Velasqueza, Giordana in Tiziana. Navduševala ga je Veronesova monumentalnost in vzbujal je Van Dyckovo barvno popolnost. Pri tem ni pozabljal po-

glabljal se v delo francoskih impresionistov, ki so mu bili — kakor vidimo zlasti na njegovih zadnjih krajinskih slikah — oboževani vzori.

Ta način študija se kajpada odraža na delih tega iskalca, ki jih ne označuje zunanja stilna enotnost, pač pa enako hrepenenje po umetniški dognanosti in enako globoka čustvenost.

V delih vsakega umetnika se zrcali najsušnejša stran njegove notranjosti. Iz del Rika Debenjaka odseva duša, polna plemenitega idealizma, ki ne pozna drugega zakona, kot zakon lepote.

Riko Debenjak

Bolni umetnik se dobro zaveda, da vse, kar je razstavljeno, še ni do kraja dognano. Za ljubljansko umetnost ljubeče občinstvo pomeni razstava vsekakor pomembno spremembo. Nihče ne more odrekati mlademu umetniku pravilnosti njegovega prepričanja, da more le poglobitev v dognanja največjih likovnih ustvarjalcev roditi dovolj obširno in temeljito slikarsko znanje. Če se po tej začetni poti razvije v umetniku posebni osebni obraz njegovega dela, bo njegova umetniška postavljena na najtrdnjše temelje.

Naj bi žarki Debenjakove umetnosti razsijali v srca kar največjega števila obiskovalcev in naj bi pomagali preganjanju skrbi današnjih težkih časov!

Košaki v boju proti pijancem in razgrajajem
Najbolj žalostno je, da tudi ženske tekmujejo v pijančevanju z moškimi

Maribor, 16. septembra Orožniška postaja Košaki pri Mariboru je v petek zjutraj presenetila vse pristojne oblasti kar s celotno kopico prijavi zoper pijance in razgrajaje, ki so jih patrolne v teh dneh zalotile širom svojega obsežnega rajona. V vseh teh prijavih gre v glavnem za eno in isto socialno in moralno žalostno sliko: ljudje baš iz tistih socialnih krogov, ki so letos najbolj prizadeti zaradi splošne krize, pričenejo ali nadaljujejo najbolj brezskrbno življenje zase in za družino s tem, da sproti zapravijo vsak dinar, ki ga nekateri prav težko zaslužijo, drugi pa priberažijo ali kar je še huje pokradejo. Le deloma oprostljivo bi bilo, če bi pijančevanje zadoščalo za uteho strasti po alkoholu in bi posledice mirno in doma prespali. Toda kakor je posneti iz večine prijavljenih slučajev, gre to pijančevanje na račun kaljenja javnega miru in zoper družabni red dostojnega življenja — da zaenkrat še ne raziskujemo tudi javno, če ni vse to pijančevanje baš letošnje kritično jesen sad z nekega drugega drevesa. Čudno je namreč, da so skoro vsi ti pijanci (tudi po ostalih krajih marib. okrožja) naenkrat postali tako predrzni »aufbiksar-

je, da s tem izzivanjem napadajo že tudi posamezne orožniške patrole, ali pa (po gostilnah) druge mirne goste, od katerih zahtevajo zastojnjo pijačo in ki jih naravnost izzivajo na pretep. In značilno je iz teh pojavov nadalje tudi to, da se vsi ti prej tako korajžni pijanci potem, ko jih zgrabi roka pravice, malodušno izgovarjajo na popolno pijanost, zaradi katere da se niti ne zavedajo, kaj so v svoji pijanosti govorili ali sicer napačne počeli.

Najbolj žalostno iz teh pojavov pa je, da tudi ženske te tekmujejo v pijančevanju z moškimi in da so baš take ženske v posledicah še vedno bolj nevarne kot so moški, ker s svojim nedostojnim vedenjem povzročajo ogabna javna pohujšanja, doma pa rušijo zadnje temelje družinskega življenja. Zato je skrajni čas, da pristojne oblasti pokrenejo vse, kar je na podlagi naših zakonov sploh mogoče, da se briga in dostikrat tudi velika osebna poštenost našega orožništva ojači s sodelovanjem tudi drugih činiteljev, ki prihajajo posebno na deželi v poštev, to je v prvi vrsti cerkev in naša narodna šola. — K prijavi orožnikov v Košakih pa se še povrnemo.

... za sokolskim praporom
Proslava 30 letnice litijskega Sokola
Lahkoatletske tekme — Javen telovadni nastop

Litija, 16. septembra Včerajšnja nedelja je bila posvečena proslavi 30letnice obstoja našega Sokola. Uvod v sokolski praznik so bile tekme, ki so se pričele že prejšnjo nedeljo in so se včeraj dopoldne nadaljevale. Zunanji gostje so prišli k nam že z dopoldanskimi vlaki in so odhiteli na sportno igrišče v Svarčevo hosto, kjer se je zbirala sokolska mladina.

Ob 9. je bil zbor telovadcev, nakar so otvorili sokolski praznik z dviganjem državne zastave, potem se je pa sokolstvo poklonilo našemu državnemu simbolu. Po pozdravkih besedah društvenega načelnika br. Jožeta Boriška so se pričele lahkoatletske tekme, ki so trajale preko poldneva.

Pestremu programu je prisostvovala tudi velika množica občinstva. Sokoli so tekmovali v skoku v višino, v teku na 60, 100 in na 1000 m. Metali so kroglo in kopje. Člani in moški naraščaj so skakali v daljino, članice pa so tekmovala z vajami v metu žoge s pentljo. Člani in moški naraščaj so tekmovali še v troskoku. Pestrost programa je dvignila še tekmovalne v metu granate, v teku z bremenom in v teku čez zapreke. Sledila so tekmovalna teka v drugih panogah. Namen dopoldanskih tekem je bil, da so naši telovadci in sokolski sportniki pomerili svoje moči s člani sosednih sokolskih društev.

Z vlakom ob 12.30 so prispeli sokolski bratje iz spodnjega Zasavja in s trboveljske sokolske gošče pod vodstvom kapelnika br. Rudija Dolničarja. Iz gornjega Zasavja in ljubljanske strani pa so prišli gostje z obema popoldanskima vlakoma. Vsa ta pisana množica se je zbrala pred

Sokolskim domom, kjer so se uvrstili za pohod na telovadišče. Skoz slavalok pred litijskim Sokolskim domom in s pozdravnim napisom »Zdravo!« je krenila množica preko mostu v Svarčevo hosto.

Najprej so se zbrali na telovadišču vsi pripadniki sokolstva v krogih, nakar je pozdravil domačine in goste starešina brat Lajovic Franc, ki je v lepem besedah podal pregled dosedanjega dela in naše bodoče načrte. Pozdravljajo ljubljanske sokolske župe je izrekel župni tajnik br. Stane Flegar. Podčrtal je napredek litijskega Sokola, ki je bil matica sokolskega dela tudi za sedmo smartno, Polšnik, Kresnice in Vače. Izrekel je tudi priznanje litijskim delavcem, ki izdajajo lastno društveno glasilo.

Lep je bil pogled na številno sokolsko množico, ki je od blizu in daleč prihajala k našemu slavlju. Zagorani Sokol Ljubljana II in druge edince so prišle s praporci. Mnogo smo opazili tudi Kamničanov, ki so se prišli zahvaliti litijskim Sokolom za nedavni obisk ob priliki njihovega društvenega nastopa.

V spomin na današnji jubilej sta bila naš članski in naraščajski prapor okrašen s spominskim trakom in državnih barvah in z zlato vezanim posvetilom. Po svečanem delu se je začela telovadba. Najprej je nastopila ženska deca z ljubimi prostimi vajami, ki jih je navedla naša članica s. Mara Rupnikova. Za njimi so nastopili s prostimi vajami še drugi oddelki. Program je dvignila tudi orodna telovadba in sportne panoge.

Med telovadnim programom se je začelo kisati vreme. Dež je začel motiti telovadce i gledalce, pa so nastopajoči pogum-

no ostali na telovadišču in tako prisilili tudi gledalce, da so ostali na svojih mestih. Pozneje pa se je vili tak dež, da je bil društveni načelnik br. Borisek prisiljen prekiniti telovadni nastop in ga predčasno zaključiti. S prapori in godbo na čelu se je napotila sokolska družina v Sokolski dom, kjer se je razvila prijetna družabna zabava. V premoru so bile razdeljene zmagovalcem diplome.

Naš nastop je posrečeno združil sokolski nastop s tekmi v odbojki in v lahkoatletskem tekmovalju.

Sokolska Litija je dala množici gostov in naših članov dokaz, da vneto sledi Tyrševim naukom. Pohod Sokolov so burno pozdravljali na poti v Litijo in potem na telovadišču.

Z novimi pobudami koraka naše društvo novemu delu in novim ciljem naproti.

Lepa akademija
stražiškega Sokola

V nedeljo zvečer je bila v Sokolskem domu v Stražišču vsakoletna akademija, ki je ponovno potrdila, da se da s pridnostjo in vztrajnostjo tudi na vasi doseči v telovadbi velika višina. Vse točke so bile dobro nastudirane in so bile na akademiji tudi temu primerno izvajane. Vse točke so bile namreč skladno in lepo izvajane. Škoda da je bila prireditelj zaradi slabega vremena prenešana v dvorano, kajti pri mnogih točkah je bilo za izvajanje v zaprtem prostoru preveč nastopajočih in tako vaje niso prišle do zaželenega učinka. Dasi so vsi oddelki zelo dobro izvajali svoje točke, pa je treba še posebno pohvaliti naraščajnice, ki so tako na gredeh kakor z vajami svojo nalogo izredno dobro izvedle in je bilo splošno odobravanje gledalcev upravičeno. Ljubka sta bila nastopa ženske dece s punčkami, medtem ko je višja ženska deca vaje z obroči izvedla tudi v drugih oziirih, zlasti v skladnosti in finesah, prav dobro. Članice in člani so izvajali proste vaje zelo dobro, viden napredek so dosegli zlasti člani, ki so nastopili z izredno težavnimi vajami. Vse točke so bile na splošno zelo dobro predvajane. Razumljivo je, da je prišlo tudi do napak, ki pa se pripetijo tudi na najboljših odrih. Občinstvo je vse nastopajoče skupine vedno in vedno aklamiralo in jim priznalo trud, ki gotovo ni bil majhen, saj je treba upoštevati tegobe sedanjega časa, ki so gotovo zelo močno udarile prav članstvo stražiškega Sokola, ki je v veliki meri odvisno od dela v tekstilni industriji. Žal da ni posetilo lepe prireditve več občinstva, kar bi telovadci vsekakor zaželeli.

4 leta se bo pokoril

Celje, 13. septembra

Na praznik 15. avgusta zvečer se je pojavila pred hišo posestnice Katarine Strnadove v Vetrinju pri Kozjem neznana glu-honema ženska. Po videzu ciganka. Ko jo je Strnadova opazila, je naročila 30letnemu posestnikovu sinu Janezu Moškono u iste vasi. Naj odstrani neznano žensko izpred hiše. Moškon, ki je bil vinjen, je stopil k neznanki in jo vprašal, kdo je in česa želi. Ženska za seveda ni razumela in mu tudi ni mogla odgovoriti. Moškon jo je začel klofutati in odganjati od hiše. Nato je pograbil krepelo in udaril z njim žensko večkrat po glavi. Ženska se je zgrudila, potem pa se je začela plaziti po tleh od hiše. Med plazenjem je vsa krvava in onemogla zdrknila v apneno jamo. Moškono pa to ni bilo dovolj. Ko je ženska ležala v

jami, to je še enkrat nekajkrat udaril s krepelom po glavi. Nesrečnica je v jami izdihnila. Ko so jo izvele iz jame, je Moškon sunil truplo po strmini. Mrtva ženska je obležala na trati.

Orožništvo je prijavi Moškona zaradi umora. Obdukcija trupla pa je pokazala, da je imela neznanka hudo srčno hibo. Imela je zlomljenih več reber in poškodbe na glavi in rgkah. Te poškodbe same ro sebi niso bile smrtno, njihova posledica pa je bila, da je ženska umrla vsled otrpnjenja srca.

Janez Moškon se je moral danes zagovarjati pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča zaradi uboia. Bil je obsojen na 4 leta robije in izgubo častnih pravic za dobo 2 let.

Nove slovenske skladbe

Ljubljana, 17. septembra

Nedavno je izšla zanimiva zbirka klavirskih skladb priznanega skladatelja Slavka Osterca pod naslovom »Six petits morceaux pour piano« v založbi mladinskega pevskega zbora »Vilhar« na Rakeku. Obsega šest skladb: Andante, Allegretto, Tranquillo, Tempo di Valse, Andantino in Largo; vse so grajene v smislu sodobne kompozicijske arhitektonike. Posebno izstopa v njih melodični moment, ki uveljavlja zajetne, mirno in dosledno razvijajoče se ter priručno učinkujoče melodije. Podobno moram reči tudi o harmoniki, ki je prijetna, čisto svojstveno do-

Z jadrnalne šole na Zlatiboru

Zlatiborski jadrnalni tereni ne zaostajajo dosti za bloškimi

Ljubljana, 17. septembra Jadrnalni center na Zlatiboru prav gotovo zasluži, da ga pršteavamo med najkvalitetnejše jadrnalne šole v naši državi. Kakor vsa leta od svoje ustanovitve, tako je tudi v letošnjem letu s sigurnimi koraki pihotelo naproti vidnim uspehom. Skrita v gostih borovih gozdovih v središču Zlatiborskih hribov, leži jadrnalna šola, podobna ulju. Že dva meseca delajo tu mladi jadranci od ranega jutra pa do poznega večera, s polno kapaciteto, brez prestopa. Raziskujejo nove jadrnalne terene in letala iz dneva v dan se porajajo novi in novi jadranci, bodoči branilci in čuvarji jugoslovenskega neba. Pet let delnih uspehov je bilo potreba, da je šola prišla sploh do tega, da bi mogla upati na pomembnejšo sezono in uspehe. V teh petih letih je bilo zamenjanih nebroj idealnih možnosti; mnogo časa je stvar prodirala v isti neuspešni smeri. Šele danes, ko je prišlo spoznanje, koliko je bilo v teh letih zamujenega, so odločujoči faktorji spoznali vrednost in sijajno zmoglost zlatiborskih pobočij, o katerih je bilo mnenje, da odgovarjajo edinele za šolanje in dosedaj »A« in »B« izpita.

Pokazalo pa se je prav v zadnjem času, da je to mnenje povsem napačno, ter da obstoja velika možnost položiti tudi »C« izpit, odnosno je mogoče daljše jadranje ravno na pobočjih Zlatibora. Prejšnje mnenje je pač temeljilo le na nekaterih površnih eksperimentih. Torej končno je bil prišel čas, ko moremo ugotoviti, da zlatiborski tereni ne zaostajajo dosti za bloškimi.

V času letošnjega delovanja je jadrnalna šola na Zlatiboru izšolala 120 jadrancev, ki so položili prve tri jadrnalne izpite, nekaj pa jih je celo doseglo pogoje za »Uradni C« in za »Srebrni C« izpit. Ti rezultati dokazujejo, da je Zlatibor prav tako zmogel dosežati jadrnanja, ki trajajo po več ur. V to svrhu so jadranci raziskali terene na Crnom Vrhu, kjer so našli ob tej priliki pobočje, ki nudi jadralcem zaradi svoje dolžine in višine mnogo prilike za daljinske polete. Velike mase kumulusov se skoraj vsak dan zelo nizko nad tem po-bojem vlačijo čez pokrajino in dajejo priliko izkušnim jadrnalnim pilotom za dosego pomembnejših rezultatov.

Šolanje se na Zlatiboru vrši s pomočjo starta z gumo in z avtovelekom. Iz raznih tehničnih ovir je pa šolanje v avtoveleku, v letošnji sezoni moralo odpasti, vendar pa jadrnalni naraščaj zaradi tega ni bil oziroma ne čuti nikake ovire, ker se je sicer delovanje šole na drug način močno povečalo.

Letošnji park jadrnalne šole na Zlatiboru je v letošnji sezoni dokaj številan in popoln. V šoli se sedaj nahaja skupno 21 jadrnalnih letal, od katerih jih je 11 sklokih in to 7 tipa »Zögling«, 2 domače konstrukcije »Vrabe« in 1 poljsko »Vrona« (drugo letalo »Vrona« pa je še v gradnji, ter bo stavljeno v promet tekom tega meseca). Za jadrnanje samo pa imajo na razpolago 10 letal in sicer 5 poljskih konstrukcij »Salamander« ter 3 nemške konstrukcije »Grunau Baby II. a«, ki jih štejemo med velozmogla jadrnalna letala ter dalje še dve domači konstrukciji »Musa Seesedija OS3«.

Moderna in velika sokolska zgradba zadovoljuje potrebe jadrnalne šole. Tudi hangar je prostoran in velik, tako da so vsa našeta letala varno shranjena v njem. Pod takimi pogoji je pač lahko delati, medtem ko je naša jadrnalna šola na Blokah že od nekdaj morala biti navajena skromnejših prilik.

Poglejmo še, kako je z novo odkritim jadrnalnim terenom, ki služi za polaganje »C« izpita. Ta teren se imenuje Tornik in se nahaja 7 km oddaljen od zlatiborske jadrnalne šole. V resnici je ta teren zelo idealno pobočje, ki je dolgo nekaj manj od dveh kilometrov in s svoje severne strani močno porasel a borovimi gozdovi. Pobočje samo je visoko okrog 700 m, tako da nudi jadralcem dovolj prilike za daljše jadrnanje, poleg tega pa je jadrnanje ob njem skoraj neutrudljivo vsled tega, ker je letalec prisiljen leteti daleč proč od njega, torej brez nevarnosti, ter je poleg tega zelo dolgo, tako da se pri jadrnalnih začetkih jadrlec skoraj nič ne utruji. To pobočje je skoraj najidealnejše pobočje v naši državi, zato je upati, da bodo v doboe padli tu novi državni jadrnalni rekordi, seveda le v toliko, v kolikor bodo v tem popustili naši bloški jadranci. Je pa malo upanja, da bi letošnji bloški rekord bil že v tej sezoni potolčen od jadrancev na Zlatiboru, pač pa si naši breznotoraši na them predčujejo svoje bodoče uspehe v novi jadrnalni sezoni.

miselna in kot podlaga nasproti vodilni liniji poedinih skladb docela smiselna ter estetski enotno zaključena. Prav posebej je Osterc močan v skladbah koralnega značaja, ki zvenijo pri vsej umirjenosti notranje razgibano in s svojo harmonično tipliko zelo privlačujoče poslušalca. Tako je skladatelj v navedenem ciklu izredno naglasil vsebinsko stran zlasti v nekaterih skladbah in ustvaril mične otroške sklad-bice, ki jih bodo z lahkoto zmagovali že začetniki, saj so tehnično vse enostavne in zato dostopne. Na letošnjih produkcijah Glasbene Matice so nekatere izmed njih že z uspehom izvajali nastopajoči gojenci. Pri-čujoča zbirka pomenja lep donesek naši mladinski klavirski literaturi.

Razen navedene zbirke pa je Osterc izdal še mešani zbor »Cvetiči beže« na besedilo Toneta Seliskarja, že besedilo samo je lepo, globoko dojetno in izraženo. Njemu odgovarjajoče je skladatelj ustvaril tudi glasbo: težki, pogosto se spreminjajoči ritmi, neprestano rastoča in padajoča dinamika, izrazita melodika in svojevrsne, močne harmonije — vse to označuje navedeni zbor. V tehničnem pogledu je sklad-ba pisana mešano diatonično-kromatično s prevladovanjem diatoničnega; glasovi so v posameznosti in v celoti enostavno izpeljani in tvorijo nekomplirane linije. Tako pevcev ne bo skladba povzročala posebnih težav in se je bo bržkone z zanimanjem in uspehom lotil marsikateri zbor. Tehnično in vsebinski dobro izvedena bo nedvomno izzvala močan učinek tako zavoljo besedila, kakor zavoljo glasbe, saj predstav-lja omenjeni zbor eno najboljših in naj-lepših Osterčevih zbornih skladb. cd—

Največje zanimanje pa posvečajo naši jadrnalni krogi vsekakor mladencem, ki so se pričele z veliko vneto udeleževati v sinjem sportu. Medtem ko večina deklet preživlja svoje počitnice na obalah našega Jadrana, ali v planinah ali letoviščih, obstoja že vse poletje tekmujejo s svojimi hna skupina mladenc, ki nra bro in neumorno prenašajo napore in užitke, ki jim jih nudi jadrnalno letalstvo. Letijo hrabro in v vsakem pogledu tekmujejo s svojimi možskimi tovariši in moramo pri tem poudariti, da so mnogo obetavejše, in celo mnogo poslušnejše, delavnejše in tovariške kakor pa jadranci. Močno se sicer razlikujejo med seboj, tako po starosti, po izobrazbi in poklicu, vendar jih pa je jadrnalno letalstvo povezovalo v skupino ki je nerazdružljiva in liči na kopico mravelj, ki od ranega jutra pa v pozno noč ne pre-križajo svojih marljivih rok v brezdelju. Vsa ta mlada dekleta so članice Akadem-skega aerokluba v Beogradu, ter so mar-ljivo delovale že v pretečni zimi v klub-ski delavnici.

Vse te mlade jadrnalke, med katerimi sta dve celo že poročeni, so letelo dobro in imajo njih učitelji prav zadovoljivo mnenje o njih. Ta delovna skupina je pokazala, da se v zadnjem času tudi naš ženski svet vedno bolj in bolj začinja zani-mati za jadrnalno oziroma sploh letalstvo. Jasno je, da je treba s te strani pripomo-či, da se vezbanje in izpopolnjevanje teh mladih jadrnalnih letalk čim bolj podpre in se jim obenem omogoči da v čim večjem številu vstopijo v jadrnalne skupine in cen-tre. Čeprav v naših jadrnalnih šolah vlad-a skoraj vojaška disciplina, so mlade ja-drnalne letalke z remostjo in velikim lju-beznjo spoznale svoje dolžnosti, ki jih vrše skoraj bolj poslušno in točno kakor njih močni možski tovariši. Ta aglna ženska letalska skupnica naj bo vzgled vsem tistim mladim dekletom, ki čutijo kolik-ko ljubezni do letalstva, a še prav poseb-no do sinjega sporta.

Upati je, da bodo tudi naše hrabre Slo-venke postale prav kmalu telmeči svojim beograjskim kolegicam.

Zapostavljene Moste

Ljubljana, 17. septembra V »Slovenec« smo brali zahvalo, ki so jo poslali banki upravi vaščani iz Bokrač v občini Pečarovci v Prekmurju, ker jim je uredila hudournik.

Tudi mi, prebivalci Most bi se radi zahvalili mestni občini ljubljanski za tram-vaj, a kaj, ko bo šel le do karmeličanskega samostana na Selu. Če se že zaradi pod-tega obrežja ne more speljati naprej, se naj speje vsaj do »Gasilskega doma. Saj Mošani mestni občini ljubljanski itak le da-jemo. Za aerodrom dobivamo po 25 par za m², medtem ko trije posestniki, ki niso hoteli podpisati te tako rekoč prisilne po-godbe, dobivajo po 50 par za m². Prav ta-ko je mestna občina ljubljanska plačevala veleposelstnici Paumgartnerjevi za enako zemljišče po 50 par za m². To razliko, ki se ponavlja že 8 let, naj da mestna občina ljubljanska na razpolago Maloželnjski družbi, pa bo šel tramvaj do mestne meje z našim lastnim denarjem kot gre na Ra-kovniku in v Dravljah, kjer celo prekorači mestno mejo. Tudi Vič je bil tak srečen, da so speljali tramvaj do srede bivše vasi. Kot nekdanj St Jakob, tako si sedaj Moste s pravico laste naslov ljubljanske Pepečice. Prav tako se tudi četa dneve čisti le do konca salezijskega zavoda.

Prizadeti

Š A H

IZ CENTRALNEGA ŠAH. KLUBA

Drevi bo CSK otvoril jesensko šahovsko sezono s prvenstvenim brzoturnirjem ob 20. v klubski sobi »Zvezdec«. Letos so na mesečnih brzoturnirjih zmagali: v januarju Šorli in Puc, v februarju Šorli, v aprilu Puc, v maju Germek, juniju mojster Fur-lani, v juliju Furlani in v avgustu Ku-melj.

V teku je zelo zanimiv tromatch med najmlajšimi klubovini prvorazrednimi igralci Arriglerjem, Germekom in Pucom. Odlično je začel Arrigler ml., ki po drugem kolu vodi s 3 točkami. Posamezni rezultati so naslednji: 1. kolo Puc—Germek 1:0, Arrigler—Puc 1:0, Germek—Arrigler 1:0. Drugo kolo: Puc—Arrigler 0:1, Arrigler—Germek 1:0.

Centralni šahovski klub bo v kratkem razpisal splošni kvalifikacijski turnir, začetek oktobra pa za prvorazredne igral-ce pokalni turnir.

Maribor se je v svoji veličini — prehitel

K smrtni prometni nesreči Fride Pernatove

Maribor 16. septembra — Ko stojim na mostiču na Kralja Petra trgu in opazujem pešce, ki v skupinah ali posamič čakajo, nevoljno — slabotno tudi v strahu in trepetu — na prehod, medtem ko gori in dobi svigav razna vozila in si mora tudi človek sicer krepkimi živci šteti v srečo, da se tako rekoč prikrade skozi ta kaos prometa. Za katerega ta most pred 30 leti ni bil namenjen, se spominjam na svoje prve misli iz vrtov na dan otvoritve centralnega avtobusnega kolodvora na vzhodnem koncu novega Glavnega trga. Človeku ni bilo treba biti ravno jasnovidec: kdor količnik pobliže spozna Maribor in njegovo preteklost in ima pred očmi, da Maribor ni veliko mesto, marveč le večji center velikega podeželskega — ali po domače rečeno: velika vas, ta je že takrat ob začetku velikanse slave z edino tako prometno napravo v celi Jugoslaviji, predvidel tudi vse posledice takega modernega prometa, kakor je potreben v večjih mestih z za tak promet vzgajeno mestno publiko, nikakor pa ne more biti opravičen v malem mestu, kjer dnevni cestni promet skoro prevladuje podeželje.

Pa ne samo, da Maribor še danes nima za tak promet vzgojene publike, marveč tudi nima še enega, morda še važnejšega predpogoja za tak skok v velecestno prometno sredstvo: nima namreč za tak namen potrebnih cest, še manj pa primernih križišč, na katerih naj se promet razvija neovirano za javno varnost.

Oboje: za tak tako rekoč za velikomestni promet, kot ga izvaja naš centralni avtobusni kolodvor, se ne vzgojena publika in pomanjkanje primernejših križišč — oziroma, boljše najti dokazov dovoli. In sicer v prvi vrsti najbolj merodajnih: v kroniki prometnih nesreč od tistega dneva dalje, ko je že takrat prenasiten promet na državnem mostu moral prevzeti nase še to novo breme iz centralnega avtobusnega kolodvora.

Danes ko tudi dnevno sam doživljam posledice tega za nas usodnega prometa, sem še bolj kot že prvi dan prepričan, da pride že v doglednem času do neizogibne katastrofe, če se včas pocestni promet ne nadalje pusti pri današnjem prenežadnostnem sistemu zavarovanja v prvi vrsti — pa-

santov na važnih križiščih. Če se je že vpeljal velikomestni avtobusni promet, potem bi se bil moral že izpočetka vpeljati tudi tisti cestni red kakor je veljaven za velecestni promet. Neodpustljivo je, kljub tolikim neizogibnim vztrajati pri polovičarskem sistemu skrbstva za javno varnost, ko si morajo na vseh nevarnih križiščih pasanti — vmes slabotni in otroci — naravnost trpinčiti svoje živce samo v mučnih skrbih, kako prečkati cesto, da ne pridejo pod to ali ono kolo. Tega trpinčenja živcev Maribor ne zdrži več niti eno leto! Pri nadaljnjem dopuščanju takega divjanja avtobusov, motociklov in biciklov, vmes pa še vprežnih voz, morajo še prej od potrpljenja popustiti tudi sicer še tako trdni živci. Če je mali Maribor hotel biti preko noči tako velikomestni, bi si bil že prej moral pripraviti tudi pogoje: drug most pri Narodnem domu — Tržaška cesta, regulacija glavnih ulic v zvezi z vprašanjem živilskega trga in nov prometni odgovarjajoči cestni red v zaščito javne varnosti. Frida Pernat kliče na odgovornost za tak promet, ki jo je pahnil v prerani grob!

skril, je prišla na dan. Še le tedaj je tudi priznal, da se je v svoji pijanosti — dobri ljudje so ga napojili — gredoč mimo Kiklove gostilne »zagledal« v koso brez gospodarja, on pa bi jo rabil, za to jo je vzel seboj.

Čudno vreme. V noči od nedelje na ponedeljek je bilo zdaj od jugozapadne zdaj zopet od nasprotnih strani. Še le proti jutru se je vendarle — izlilo. Da je moralo v zgornjih krajih proti Koroški liti in biti še huje, to se je poznalo že v ponedeljek zjutraj, ko je prihajala umazana in visoko naraščajoča Drava. Sicer je bilo to nalivje brez tudi pri nas pričakovane nevihte. Pač pa se zelo menja temperatura; od 15—30 in še čez (na solncu). Značaj vremena se nadalje spreminja.

Zadnje lastovske se zbira. V ponedeljek je bilo nad Mariborom videti večje jate lastov, ki se očividno že poslavljajo od letošnjih poletnih »počitnic« v Mariboru in okolici. Letos bo prilika, da se tudi mi prepričamo, kaj je na trditvi učenjakov, da posebno lastovske čakajo na polno luno v prvem jesenskem mesecu. In ta ponedeljek, 16. septembra je bila polna luna ali ščip.

Mestno poglavarstvo mariborske razpisuje službeno mesto jurista. Zahteva se dovršena fakulteta z opravljenim praktičnim politično-upravnim izpitom, kakršnih se zahteva za politično-upravne uradnike. Nastavitve se izvrši po službeni pragmatiki za uradnike in ostale uslužbence avtonomnega mesta Maribora. Prošnje je vlagati pri mestnem poglavarstvu v Mariboru do 1. oktobra 1940. Prošnji je priložiti: rojstni list, družinski list, domovnico, spričevalo o dovršeni juristični fakulteti, spričevalo o opravljenem praktičnem politično-upravnem izpitu, zdravniško spričevalo, potrdilo o ureditvi vojaške obveznosti in npr. spričevalo.

Lanski gledališki abonenti, ki si želijo obdržati svoje stare seje, se naprošajo, da to prijavijo gledališki blagajni do sobote, 21. t. m., ker se bodo seje od tega dne dalje oddajali novim abonentom.

Obstreljen mladenič. V Vinarski ulici je neki vinogradniški paznik z lovsko puško obstrelil 17letnega trgovskega vajenca Frana Skribeca, stanujočega v Gregorčičevi ulici 37. Sibre so mladeniča zadeli v noge, tako da so ga morali odpeljati v bolnico. V toku je preiskava, ki naj dožene, ali je bil vinogradniški paznik upravičen, da je uporabil orožje.

Erbenico si je zlomil pri padcu z voza 36letni vinčar Anton Fras iz Jarenine. Prepeljali so ga v mariborsko splošno bolnico, kjer mu skušajo zdravniki rešiti življenje.

Čigavo je kolo? V Gregorčičevi ulici se je našlo mogoče kolo z evidenčnim številkom 2-136169, ki jo dobi lastnik na policiji. — Drzni vlomilci so se vthopili v stanovanje kleparskega mojstra Petra Turka na Meljski cesti 67. Pretaknili so vse stanovanje ter odnesli obleke, perilo in razne druge predmete v skupni vrednosti okoli 5000 din. Hitišni Katerini Marko iz Vojašniške ulice 6 je igrinja iz stanovanja ura z verzičjo vrednosti okoli 1000 din. Za tatinstvimi zlikovci pozveduje policija.

S kropa se je polila 7letna delavčeva hčerka Berta Atšner iz Farne vasi pri Prevaljah. Dobila je po vsem telesu tako hude opekline, da obstoja resna nevarnost za njeno življenje.

Povoženi starček. Pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah je neka kolesarska podila na tla 81letnega državnega upokojenca Leopolda Sajda, ki je obležal s težkimi notranjimi poškodbami nezavesten v občestnem jarku. Sajda so odpeljali v bolnico, za kolesarsko poizveduje orožniki.

Namerno verca na grb pokojnega Rudolfa Kiffmanna je darovala sablarna tvrdka inž. Jelenec & inž. Slamer 200 din Protituberkulozni ligi v Mariboru.

Tekmovanje za šahovsko prvenstvo Maribora se prične drevi ob 20. v kavarni »Orient«. Tekmovalo bo 12 igralcev, med katerimi so trije bivši prvaki. In sicer G. Želj, Kukovec in prof. Slupan.

Usodna nesreča je doletela znanega mariborskega industričarja in trgovca G. Antona Tavčarja. V bližini Virovitice se je njegov avto preuklenil in podkopal pod seboj Tavčarja in nekega trgovca iz Vavržina. G. Tavčar je obležal nezavesten z zlomljenimi hrbtenico, dočim je njegov sovozač dobil le manjše praske. G. Tavčarja so odpravili v mariborsko bolnico, od koder so ga sedaj prepežali v graško kliniko.

Zopet težka prometna nesreča. Na križišču Kopalniške ulice in Aleksandrove ceste se je večerj dopoldne pripetila težka prometna nesreča. Neki motociklist iz Vavržina je zavozil v 58letno vinčarko Marijo Jeličevico iz Kocškov, ki je obležala s težkimi notranjimi poškodbami in zlomljenima nogama. Težko poškodovano Jeličevico so odpeljali v bolnico, povzročitelja nesreče pa je policija zaprla.

Študentske novice. Rdeči križ v Studencih je v nedeljo zaključil prvo kopelno sezono. Kljub neugodni kopalni sezoni je bilo prodanih 10 sezonskih kart, 552 dnevnih vstopnic za odrasle ter 1510 mladeničskih vstopnic. Iz zgornjih števil je razvidno, kako zelo potrebno je bilo kopalnišče v Studencih, ki pa je imelo tudi nad vse pričakovanje lep finančni uspeh. Ka-

Najnovejši francoski vefilm
Srčni utripi
(Battement de Coeur)

VESELA ZETEV. — Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri vesela in zabavna dunajska komedija z Gusti
MARGARETA PROTI TREM Huber in Hans Holtom
V ostalih vlogah: Theo
Lingen, Hermann Thimig, Rihard Romanovsky. — KINO SLOGA, tel. 27-30.

kor že vsa leta, bo letos še v vaši meri omogočeno Rdečemu križu v Studencih, da bo s tem denarjem lahko nadaljeval človekoljubno in pošteno delo ter z njim lajšal gorje pomoči potrebni soski mladi.

Sportne vesti. V nedeljo 22. septembra bodo na tezenskem dirkališču velike medkubske motociklistične in avtomobilske dirke, ki jih priredi motociklistična Slovenskega avtomobilskega kluba v Mariboru. Startali bodo najboljši dirkači iz vseh sportskih centrov naše države. Tekmovanje za nogometno prvenstvo Slovenske nogometne zveze se nadaljuje v nedeljo 22. septembra. Razpored tekem je sledeč: v Mariboru ISSK Maribor : SK Bratstvo, v Ljubljani SK Ljubljana : SK Železničar, v Celju SK Olimp : SK Mars, v Kranju pa SK Kranj : SK Amater. — Mariborčanke so na nedeljskem lahkoatletskem mitingu v Zagrebu dosegle nadvse lepe rezultate. Sentjurčeva (SK Železničar) je v skoku v daljino zasedla prvo mesto s 4.80 m, dočim si je drugo mesto v tej disciplini priborila Priborščakova (SK Zel.), tretje pa Brandstätterjeva (SK Rapid). V toku na 200 m je bila prva Babičeva (SK Zel.), druga pa Lotte od Rapida. V toku na 60 m je zmagala Brandstätterjeva, dočim je drugo mesto zasedla Muravsava od SK Železničarja. V metu kroglice se je Lovsetova (Maraton) plasirala na drugem mestu, v disku pa na tretjem. Tudi v toku na 100 m so vsa tri prva mesta zasedle Mariborčanke, in sicer Brandstätterjeva, Muravsava in Sentjurčeva.

Z nočnim delom v pekarnah bi radi pričeli pekovski mojstri toda mestno poglavarstvo, ki ima nalogo nadzirati izvajanje uredbe o pšenici in kruhu, je pekovski mojstre zavrnilo, ko so prišli s tozadevnimi predlogi. Spričo dejstva, da se sme kruh prožati šele 24 ur potem ko je pečen, je nočno delo v pekarnah zares popolnoma nepotrebno. Tisto malo pecivo, ki pride zjutraj sveže na trg, pa pomočniki prav lahko napečejo v času od 4. dalje.

Kaj je občina storila doslej za prehrano? O tem je poročal mestni predstnik dr. A. Juvan na petkovi seji mestnega sveta mestne občine mariborske. Banovina je dala občini na razpolago 5 vagonov cnotne moke, prišlo pa bo še 10 vagonov. Franzov mlin je dobil 18 vagonov pšenice za mesto in 21 vagonov pšenice za okolico. Gospodarska zveza bo prodala občini 15 vagonov pšenice za rezervno hrano. Pokojniški zavod v Ljubljani je dal mestni občini mariborski za nakup rezervne hrane 2 milijona din posojila, 2 milijona din pa bo Pokojniški zavod izplačal mestni občini dne 1. januarja 1941. V svrhu nakupa rezervne hrane bo mestna občina najela pri Mestni hranilnici v Mariboru kratkoročno posojilo v znesku 5 milijonov din in ji bo zato zastavila nakupljeno rezervno hrano.

Krogla v službi dveh kegljšč. Kaj si spretni kegljači vse ne izmislijo? France V., čevljarški pomočnik v Guštanju n. pr., si je vtepel v glavo, da je krogla na kegljišču gostilne Lečnik že preveč obrabljena, nasprotno pa da ima gostilna Jamšek boljše krogle na kegljišču. Očločil se je, da to razliko »izpravi« na čisto svoj način, tako da je dobil v roke na kegljišču ene gostilne v roko boljše kroglo od sosednjega kegljišča. Ker huje nesreče ni bilo in je prekršni kegljač svoj ljubezen do boljše kroglice skesan priznal, najbrž ne bo posebnih posledic iz te zanimive zamenjave kegljiščne kroglice.

Ostudnejša kot pijanec je pijana — ženska. Doma sem tako rekoč iz domovine pijanec in to je vsaj bila nekoč vinodolna Dolenska. Nisem se čudil nad pijanci, pač pa ko sem zašel med nje, se mi je najbolj ogabila — pijana ženska, posebno na cesti. Kolikor je meni znan zemljevid sveta osebno ali iz zemljepisja, ga ni več kraga na svetu, kjer bi bilo javno vikati toliko pijanih žensk kakor jih je v Mariboru. Za nje imam že dolgo pripravljene »levice«. Na tem mestu omenim samo primer Matilde Lenčeve, posetnikove žene iz okolice Maribora. Popivala je z drugimi moškimi v St. Petru. Od tam se je čela kampa proti večeru podala v Trčovo. Tu je med fanti prišlo do pretepa. Ko so prišli orožniki, se je gospa Matilda postavila pred nje in kakor da je ona kakšna višja oblast, zahtevala od njih v kričečem glasu, da se pred njo opravičijo, kaj imajo tu opraviti... Da, tako daleč smo že prišli v času, ko tako tožimo o neznoznostih naših. Orožniki v nevarni službi s pijanimi pretepači, a pijana ženska, namesto da bi bila doma pri svoji družini, pa se razkorači pred žandarji in med surovim bogokletjem orožnike podi iz gostilne. Lahko bo celo življenje pomnila, kaj so imeli žandarji v tem primeru opraviti.

Kdo mu kaj more, če pretepe voje bivše dekle? On, Neuwirt, živi v divjem zelonu z omejeno Heleno G. Da to za Slenškovo škofijo ni nič več tako pose-

Anthony Greenwood:
Na razburkanih valovih
Georg je stal na krovu svoje jadnice in opazoval motorni čoln, ki ga je dobre pol milje od njega počasi, toda neprestano gnalo proti obali, kjer mu je pretela nevarnost, da se razbije ob pečine. Georg ni imel s seboj daljgleda in torej ni mogel spoznati ljudi v čolnu, ki sta se mu videla kakor dve senc. Ker je bila pa ena izmed senc zelena, je mogel iz tega sklepati, da sedi v ogroženem čolnu ženska. Zato je hitro dvignil jadro. Ko se je približal, je opazil v čolnu sedečo dekle in mladeniča, borečega se z motorjem.

Spustite vendar sidro, je zaklical Georg, ko je spoznal, da bi ga lahko silisala.

Ne bodite tako prostodušni, je odgovorilo dekle. — To bi bila gotovo že davno storila, če bi sidro imela.

Georg je vzel svoje sidro, prijel za konec vrvi in skočil v motorni čoln. Podal je dekletu vrv in zaklical: Držite!

Izvolite, se je odrezalo dekle porogljivo.

Georg je prihrdil vrv na čoln in spustil sidro v vodo. Čoln je bil samo še pet metrov od grozde skajnatih pečin.

Kaj vam je prišlo na misel? je pokazal na strmo pečino. — Še minuto pa bi bila...

To se zdi res neprijetno... je prihrdilo dekle.

Ljudem, ki ne znajo ravnati s čolnom, bi morali prepovedati vožnjo po morju.

Ta čoln izvira iz ladjedelnice mojega očeta, je dejal mladenič malo naduto. Bilo mu je kakih dvajset let. Bil je lep račten in na prvi pogled simpatičen.

Kakor vidite, sva poklicna strokovnjaka, je pripomnilo dekle strupeno.

Georg je ogledoval motor in ko se je slučajno ustavil njegov pogled na bencinski ur, ki je njen kazalec stal na ničli, se je naglo obrnil:

Od kod sta? je vprašal.

Iz Grand Hotela, je odgovorilo dekle.

Georg se je ozrl čez zaliv na velik bel razkošen hotel. V hiši na desni obali zaliva, kjer je sam stanoval, so prebivali ljudje, ki so morali računati z denarjem, namenjenim za počitnice.

Dobro. Odpeljem vaju s svojo jadrnico na obalo.

Vsi trije so prilezli v jadrnico, po varno

negu, to dobro vedo tudi pri mariborskem cerkvenem sodišču, kjer razpravljajo že leta o se težjih sličnih primerih. Je to sicer zelo, zelo žalostno, ampak je pač tako. Ampak v tem našem primeru se je nekaj še bolj žalostnega zgodilo. »Gospod in gospe« sta kot mož in žena popivala v neki znani gostilni. Nesreča je hotela, da je tja prišla tudi 20letna Marija S., hči iz poštene kmečke hiše. Že sam pojav tega dekleta je Neuwirta spravil še bolj iz ravnotežja kakor ga je pijaka. Spoznal se je in »kavalir« iz Orešja dejanko napadel dekleta. In zraven se tako grdo preklinjal in »kavalir« iz Orešja je dejanko napadel romarji kar zgrazali. Ko ga je prišla roka pravice, se je užaljen postavil po konci, češ, kdo mi kaj more, če pretepa svojo bivše dekle? — Kdo mu za to kaj more, to bo G. Neuwirt kmalu zvedel in občutil.

Pijani razgrajati v rokah pravice. Besede sicer ničelne, a le zgledi vlečejo. Ta stari latinski pregovor se zdaj uresničuje tudi v boju zoper pijančevanje in posurovelost. Zgled orožništva v šostanju dobiva čim dalje več posnemovalcev. Poročali smo že, da je orožniška stanica v naših bližnjih Koških pretečeni teden na en dan pristojnim oblastvom izročila kar celo kopo prijav zoper pijance in razgrajace. Danes navajamo le imena tistih, ki so se posebno surovo obnašali in ogabno grdo preklinjali tudi v pričo otrok. To so: Lipovnik Janez iz Metave. Orožnikom nič mai, kar on počenja, on sam dela kar sam hoče... Nazadnje je le moral delati to, kar je sam izval od orožnikov. — Prihodnji: Majcenovič Jože iz Nebove, je že kar zjutraj »bariglav« kolovratil od Sv. Petra proti domu in ker je mislil, da ga še ni nima dovolj, je prilomastil spotoma še v gostino, tam preklinjal, da se je vse zgrazalo, pohujševali pa so se mimoidoči solarji. Ko je prišla orož. patrila, da napravi red, jo je »pozdravil« z »auf biks« in bogokletnim preklinjanjem. Prijava ga pripelje do strogi kazni kot nepoboljšljivega pijanca, delomrzneža, razgrajaca itd. — Ostalim smo odprli poseben »kontos«.

Zatiranje živalske kužne bolezni ali kar krajše in bolj po domače povedano, ko gre za pse: pasji kontumac je nekaj, kar se v praksi izkazuje kot pravega pomena. Po Mariboru se morajo psi z nagobčniki voditi še na vrvi, a po ulicah begajo iz okolice uhajajoči psi brez vsega, kar je za pasjo zaporo predpisano. Na deželi pa se dobi celo ljudje, ki imajo veselje, če se »pozvižgajo« na vse kontumace in zato puščajo pse prosto letati, koder se jim zljubi. Nekaj takih primerov je orožništvo v Koških izsledilo v Metavi in Trčovi, kjer posebno ženske rade pogajajo predpisom o zatiranju živalske kužne bolezni.

Tuja je bolka so jim dišala. Letos je v mariborski okolici malo sadja in kar ga je kolikšak lepega, gre preko meje. Na trgu se letos prodaja tako blago, da se je čuditi, da se sploh postjo prodajati. Zato je skoro umerno, da dobiva sadje na deželi nepovabljeni goste iz mesta ali iz Studencev, od koder sta bili železničarski ženi na Lorberjevem sadonosniku v Malečniku zasadeči z vrečo nabranih jabolk v težji 30 kg. Tam v bližini imata v najemu njivo in šli sta po svoj krompir, a ker sta mimogrede videli jabolka, ki si jih letos ne moreta privoščiti, sta jih pač nabrali za približek h krompirju.

Otrok utonil

Krško, 16. septembra
V soboto smo poročali, da je na Raki utonil v nezavaranem vodnjaku komaj triletni sinček Zupancic Jožef, sedaj pa je prispela vest, da se je pripetila podobna nesreča v Dobravi, ko je komaj 16mesečni Fabiančič Alojz padel v apnenno jamo, v kateri je bilo okrog 70 cm vode. Na malega Lojzka je pazila stara mati, medtem ko je bila otrokova mati na polju pri delu. Stara mati je sicer okrog 10 dopoldne pogrešila vnuka, da je mislila, da se igra pri sosedovih. Ko pa ga tudi opoldne ni bilo, so ga začeli iskati in našli so ga v komaj 12 metrov oddaljeni jami mrtvega. Ves trud reševalcev je bil zaman. Tragična otročkova smrt je zbudila po vsej okolici globoko sočustvanje z nesrečno materjo.

Iz Celja

— Sokolste župne kolesarske in in tekme v odbojki. V nedeljo 22. t. m. bo v Celju izbirna kolesarska dirka celjske sokolste župe. Proga bo dolga 25 km. Zbor vseh udeležencev bo ob 8. zjutraj na Glaziji. Župne tekme v odbojki bodo v nedeljo 22. t. m. na igrišču Sokolstva društva Celja-matice, na dvorišču mestne osnovne šole.

Georg je prihrdil vrv na čoln in spustil sidro v vodo. Čoln je bil samo še pet metrov od grozde skajnatih pečin.

Kaj vam je prišlo na misel? je pokazal na strmo pečino. — Še minuto pa bi bila...

To se zdi res neprijetno... je prihrdilo dekle.

Ljudem, ki ne znajo ravnati s čolnom, bi morali prepovedati vožnjo po morju.

Ta čoln izvira iz ladjedelnice mojega očeta, je dejal mladenič malo naduto. Bilo mu je kakih dvajset let. Bil je lep račten in na prvi pogled simpatičen.

Kakor vidite, sva poklicna strokovnjaka, je pripomnilo dekle strupeno.

Georg je ogledoval motor in ko se je slučajno ustavil njegov pogled na bencinski ur, ki je njen kazalec stal na ničli, se je naglo obrnil:

Od kod sta? je vprašal.

Iz Grand Hotela, je odgovorilo dekle.

Georg se je ozrl čez zaliv na velik bel razkošen hotel. V hiši na desni obali zaliva, kjer je sam stanoval, so prebivali ljudje, ki so morali računati z denarjem, namenjenim za počitnice.

Dobro. Odpeljem vaju s svojo jadrnico na obalo.

Vsi trije so prilezli v jadrnico, po varno

Opozorilo podeželskim trgovcem

Pregled trgovin na deželi — Gre v prvi vrsti za cenike oziroma za cene

Kakor po mestih, se je tudi glede na v zadnjem času izdane odredbe o pobijanju draginje in nadzorstva izvajanja zadevnih zakonov po vaseh našega obmejnege ozemlja pričel pregled vseh trgovin posameznih okrajev. Kolikor je nam doslej znano, je s temi posli prva pričela orožniška stanica v Selnici ob Dravi. Ker nam gre za interese splošnosti in ne za posamezne osebe, navajamo iz uspeha tega zdredno prvega takega pregleda le vsebino istega, oziroma, iz vprašanja, ki bodo najbrže glavni predmet pri sličnih uradnih pregledih tudi drugod.

Predvsem gre za cenike in seveda za cene življenjskih potrebščin. Ceniki morajo izkazati dejanske sedanje cene, ne pa še stare cene, dočim se v resnici prodaja vrši po novih cenah — za predpisana živila morajo biti v okraju enotne cene. V tem pogledu je nedopustna vsaka konkurenca, ohraneno se trgovce, ki bi prodajal z razliko v ceni, izpostavlja nevarnosti prijave. Živila, kakor n. pr. sladkor, se brez izrecnega dovoljenja ne smejo zvitiati v ceni.

Za podeželsko trgovino najbolj kočljivo pa je vprašanje točnih računov, ki morajo

biti uradnim organom na vpogled. Je samo ob sebi umerno, da vsak soliden trgovec mora imeti račune in da jih hrani, zlasti za se ne plačano blago. V slučaju umazane špekulacije se dogaja, da staro, še pod ugodnimi pogoji nabavljeno blago naenkrat dobi tisto višjo ceno, ki je morda upravičena za šele v novejšem času nabavljeno blago.

Glede računov — to moramo iz primera Selnice povedati — je pregled izpadel za vse trgovce zelo nepovoljno. Izgovarjajo se, da računov nimajo, ker jih niso dobili — kar je v izrednih primerih mogoče, ko račun sledijo blagu, namesto — kakor redno — baš nasprotno. A tudi tam, kjer račun izredno sledi šele naknadno, mora biti trgovcu detajlni vsa približna cena znana, ker sicer blaga ne more razpečavati. Zato smo posebno glede vprašanja računov radovedni, kako se bo primer pregleda v Selnici dokončno rešil.

Glede točnosti cenika se trgovci sklicujejo na dnevno menjanje cen. Zaradi nenakosti cen pa se sklicujejo na različnost dobave v veletrgovini, od katere je danes vsa detajlna trgovina še posebno odvisna.

Zakaj mora tudi kmet znati računati

Značilen in poučen dogodek pri nakupovanju sadja

Iz Maribora nam piše prijatelj:
Zanimiv in poučen dogodek sem doživel te dni. Bil sem poslovno v enem izmed naših lepih obmejnih krajev, kjer so hvala bogu tudi letos blagoslovljeni z dobro sadno letino. Tamošnji nakupovalec sadja ima obenem gostilno, in ker sem žal moral čakati na vlak, sem se zatekel v gostilno. Tam je počival v slabi slovensčini tudi sednji prekupevalec in cela vrsta kmetov in kmetice je čakala, da jim bo izračunal izkupiček na osnovi dognane teže sadja. Pri tem računanju sem opazil značilen pojav: prekupevalec je sam za sebe množil v tujem jeziku. Toda pustil je računati tudi prodajalca. In če se je kmet ali kmetica zmotil v množjenju njemu na škodo, ga je hitro popravil. Zgodilo pa se je, da je prišla na vrsto kmetica, ki je bila v

množenju očitno zelo slabo počkovana. 6x7 je množila na 36, 6x3 pa na 12. Prekupevalec pa je nič ni popravil, ampak pisal tako, kakor je ona rekla, ker je bilo to seveda v njegovo korist. In lepo mirno bi jo bil nasmukal pri okroglo 300 din za celih 60 din, da nisem slučajno poslušal in od strani nekaj namignil na »slabo računico«. Tedaj so tudi kmetje postali pozorni...

To je samo eden izmed nedvomno mnogih takih ali podobnih primerov, ki jasno kažejo na eni strani, kako se mnogi pri nas še vedno niso odvadili množiti, da smejo neukega slovenskega kmečkega človeka ogoljufati, če se je da, na drugi strani pa, kako je že iz tega razloga nujno potrebno, da tudi naš kmet in kmetica, ki imata kaj prodati, znata dobro računati.

Mariborske in okoliške novice

— Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Albanezanova lekarna pri sv. Antonu na Frankopanzovi 18, tel. 27-01, ter Koničgova lekarna pri Mariji pomagaj na Aleksandrovi cesti 1, tel. 21-79.

— Neznanca beča železniških upokojencev. Že večkrat smo poročali o neznanem poljožu, v katerem se nahajajo železniški delavci in profesionalisti, ki so bili upokojeni po letu 1931, in jim po pravilniku ne pripada draginskega doklada, akoravno oni današnje draginje s svojimi nizkimi pokojninami najbolj občutijo. Zima se približuje, potrebujejo kurivo, sredstev pa nimajo niti za nujne življenjske potreščine. Popolnoma upunani se vprašujejo, kam naj vodijo te razmere in kam naj se v sili obrnejo za pomoč. V tej zadevi je intervjuiral pred nedavnim v Beogradu tudi »Društvo upokojencev«, toda brez uspeha. Posamezniki so se obračali s prošnjami tudi na nekega zgovornega gospoda v Mariboru, kateri jim je pred različnimi volitvami marsikaj obetal, sedaj pa, ko ima na sam preko pol ducata mastnih služb in draginje niti najmanj ne občuti, je pa postal popolnoma tih in miren. Tudi v Ljubljani se je sedaj pred kratkim neki gospod izrazil, da je sedaj običajna beseda (nema kredita) samota, ali kakor se vidi, je najbrž na to pozabil. (Del pol.)

— S flbertovko si je obstrelil glavo 17-letni vrtnarjev sin Dušan Žnuderl iz Jadranske ulice. Odpremili so ga v bolnico. Žnuderl bo najbrže prišel ob desno oko. Nesreča se je pripetila zaradi neprevidnega ravnanja z orožjem.

— Na državni učiteljski šoli v Mariboru se morejo po odloku ministrstva prosvete vpisati tudi tiste učenke, ki so bile sprejete, pa označene kot nadstevilne. Vpisovanje bo v sredo 18. septembra ob 16. uri.

— Dva brata pretepača. Ternik Blaž, splavar v Marenbergu in njegov brat Karl, posetnikov sin iz Sv. Janeza pri Marenbergu sta si prava brata tudi kar se tiče pijančevanja, pretepanja, razgrajanja in kar je še sličnih »čednosti« naše vaške moške madine. Zaradi teh grehov sta se morala pred roko pravice že ponovno pokoriti, pa vse to ju še ni spametovalo